LIETUVA

LITHUANIAN DAILY

Kopija 2 c.

Published and distributed under permit (No. 582) authorized by the Act of October6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, *A. S. Burleson*, Postmaster General.

Copy 2c.

Entered as Second-Class matter July 13th, 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of March3rd, 1879.

Metai Sav. XXVI Dien. I

CHICAGO ILL., UTARNINKAS GRUODŽIO (DECEMBER) 10 d. 1918 m.

No. 14

Didžiausios betvarkes Vokietijoj

Francuzija bijosi bolševizmo

Kaizeris pavojingai serga

Ispanija atšaukė ambasadorių.

SILPNUMAS VALDŽIOS GELBSTI SPARTAKAMS.

Amsterdamas, gruodžio 10 d.—Keliauninkai, pribuvę iš Vokietijos pąsakoja, kad bolševikiškas judėjimas auga su kiekviena diena todėl, kad valdžia Ebert-Haase yra persilpna su tuo judėjimu kovoti.

Bolševikiški agitatoriai veikia po visą šalį, bet ypatingai jie darbuojasi Berline ir industriališkuose distriktuose Raino klonyje, kur Darbininkų ir Kareivių Tarybos persergsti žmones, kad jie neklausytų gundytojų.

Berline Liebknechtas ir Rosa Luxemburg atvirai agituoja už bolševizmą, jų organas, Die Rothe Fahne (Raudona Vėliava) turi didžiausią cirkuliaciją, koki yra žinoma Vokietijoj, jo lozungas yra: "Mirtis Eberto Respublikai."

Ebertas yra apšauktas, kai po silpnaprotis ir Philipp Scheidemann kaipo niekam nevertas žmogus.

SPARTAKAI UŽĖMĘ PARLAMENTĄ.

Paryžius, gruodžio 10 d.—Žinios iš Zuricho į laikraštį L'Information praneša, kad Spartakai turi užėmę parlamentą, kuriame Prusijos atstovų butas laikydavo savo posėdžius ir visą šiaurinę dalį Berlino. Premieras Ebert prisakė prisiųsti daugiaus kareivių Berlinan, kad užslopinti bolševikišką judėjimą.

Bolševikiškas bruzdėjimas persimetė ir į kitus miestus. Pranešama, kad gatviniai mušiai ištiko Muniche ir Tilžėje.

FRANCUZIJA BIJOSI BOLŠEVIZMO.

Paryžius, gruodžio 10 d.—Ministerija vidurinių reikalų ir justicijos pranešė parlamentarinia komisijai, kad valdžia mano butų neišmintinga panaikinti cenzurą ir atšaukti karišką padėjimą, todėl, kad bijomasi bolševikiškos propagandos. Kalbama, kad rusų pinigai likosi pasiųsti Francuzijon iš Ispanijos dėl propagandos.

Ta baimė bolševizmo pas Francuzijos valdininkus buvo galima patėmyti tuojaus, kaip tik buvo pasirašyta ant taikos sutarties. Ypatingai yra aštri cenzura ant žinių, kurios ką nors sulaiko savyje apie bolševikiškas manifestacijas kitose šalyse, kaip tai Šveicarijoj, Švedijoj.

Kairieji socialistai, kaip tai Jean Longuet, atkartotinai buvo kaltinami, kad jie turi bolševikiškus tikslus.

Laikraščiams nebuvo pavelyta paminėti atsitikimų bolševizmo ir revoliucijos, kurios talkininkų kareiviai kovojo, įžengę Alzace-Lorrainan ir Vokietijon, arba aprašyti apie budus, kokius jie vartoja išnaikinimui tų baisių tendencijų

Bet daugumas rimtai protaujančių francuzų užreiškia, kad bolševizmas Francuzijoj yra negalimas, nes, kaip jie sako, bolševizmas labai artistovi prie ekonomiško skurdo. Rusijoj bolševizmas turėjo pasisekimą todėl, kad tenai beveik visi žemės plotai buvo rankose aristokratijos, bet Sibire jis puolė, todėl, kad gyventojai tenai daugiausiai yra savininkais nuosavybės.

Vokietijoj bolševizmas ir-gi neturės daug pasekėjų, kadangi beveik kiekvienas žmogus turi kokią nors nuosavybę.

Francuzijoj daugumas gyventojų turi nuosavą šmotelį žemės ir ukininkai yra priešingi kiekvienam judėjimui, kuris gręstų panaikinimą jų teisių prie žemės.

BELGIJA NEUŽGANĖDINTA HOLLANDIJU.

Paryžius, gruodžio 10 d.—Žinios iš Brusselio praneša, kad Belgijoj jaučiasi didelis neužsiganėdinimas iš Hollandijos, kadangi pastaroji pavelino Vokietijos kareiviams pereiti Hollandijos provinciją Limburgą su visais ginklais.

Pranešama, kad Belgija labai supyko už tą, buk Hollandijos valdininkai pavartojo Belgijos internuotus automobilius pervežimui kronprinco ir jo viso štabo, kada tas bėgo Hollandijon.

Geriausis Prezentas

Geriausis prezentas, kokį Dėdė Samas (Amerika) gali padaryti Europai ir jos badaujančioms tautoms,—yra suteikti gana maisto.

KAIZERIS PAVOJINGAI SERGA.

Londonas, gruodžio 10 d. Buvęs kaizeris, bijodamas teismo labai rupinasi kad net susirgo, sulyg žinių iš Amsterdamo. Kitas specialistas pribuvo Amerongen ir nepaliaujamai prižiuri buvusį kaizerį.

ISPANIJOS AMBASADORIUS ATŠAUKTAS.

Madridas, gruodžio 10 d.—Oficiališkai pranešta, kad Polo de Bernabe, Ispanijos pasiuntinys Berline, likosi paliuosuotas nuo pildymo savo pareigų.

Žinios iš Madrido į Paryžiaus laikraštį La Liberte nedėlioj pranešė, kad Vokietijos ambasadorių, princą Ratibor ir visus jo štabo narius, kurie dalyvavo šnipinėjime ir agitavo prieš Ispanijos karališką šeimyną, išvarė iš Ispanijos.

AMERIKONAI ŽENGIA PIRMYN.

Amerikos Okupacinė Armija, gruodžio 10 d.—Vokietijos valdininkai iš Coblentzo pasiuntė Amerikos okupacijinės armijos vadui, kad jis kuogreičiausiai pasiųstų kariumenę į Coblenztą, kur bijomasi, kad neiškiltų betvarkės, kada vokiečių kareiviai apleis tą miestą.

Batalijonas 39 pėstininkų divizijos apleido šiądien Treves ir isvažiavo traukiniu Coblentzan, kuris randasi tik 4 valandų važiavimo. Tai pirmas tokis atsitikimas, kad Amerikos kareiviai pavartojo geležinkelį dėl jų žengimo į vietas iš kur vokiečiai pasitraukė.

KAIZERIS "UŽTEKTINAI NUBAUSTAS."

Londonas, gruodžio 10 d. "Wilhelm Hohenzollern jau užtektinai nubaustas, bet yra reikalinga, kad jo dalis surengime visasvietinės karės butų aiškiai nustatyta"—pasakė socialistas Philipp Scheidemann, buvęs Vokietijos finansų sekretorius ir kolionijų pasikalbėjime su korespondentu Express.

Įsteigimas valstijinio tribunalo teisti visus kaltininkus surengime karės yra apkalbamas," jis pridurė, "bet turi but nutartas Steigiamuoju Susirinkimu."

Scheidemannas spėjo, kad budas valdymo Vokietijoj greičiausia bus respublikoniškas, "Suvienytos Valstijos Vokietijos," ir kad Dr. W. S. Solf, užrubežinis ministeris, pasiliks savo vietoje, kadangi tikimasi, kad jis turi užsitikėjimą Anglijos ir Suvienytų Valstijų.

FRANCUZIJOS GENEROLAS BERLINE.

Washingtonas, gruodžio 10 d.—Žinios, aplaikytos čionai, praneša, kad Francuzijos gen. DuPont pribuvo Berlinan ir užėmė buvusios ambasados palocių. Tikslas jo pribuvimo Berlinan yra prižiurėti transportaciją karės belaisvių.

LENKŲ KARIUMENĖ DANZIGE.

Amsterdamas, gruodžio 10 Lenkų-Amerikonų divizijos susėdo į laivus ir išvažiavo iš Havre į Dancigą, kad užimti provincijas Posen ir Silesijos,—rašo Varšavos korespondentas laikraštyje Weser Zeitung.

SPARTAKŲ AGITACIJA.

Amsterdamas, gruodžio 10 d.—Bolševikų agitacija Vokietijoj labai smarki ir ji reikalauja daug pinigų, kuriuos, kaip manoma, jie gauna iš Rusijos. Ypatingai jie varo agitaciją darbininkų apgyventuose distriktuose ir jeigu ir ant toliaus Vokietijos valdžia nieko neveiks, tai galima tikėtis, kad netolimoje ateityje Liebknechtas ir jo draugai bus valdonais Berlino darbininkiškų distriktų.

Manoma, kad bolševikai surengia betvarkes su tikslu, kad nuvertus administraciją, kurią jie vadina imperialistišku.

August Thyssen ir Rusijos žydas Leo Lewine įkurė bolševikišką laikraštį rusiškais pinigais ir per savo tą agenturą jie platina agitaciją, bandydami prikalbėti visus darbininkus, kad jie streikuotų Agitacija jau turi savo pasekmes, nes anglių kasyklos likosi apleistos ir eksportas anglies Hollandijon sustojo, o Hollandija, negaudama anglies, sustabdė visą maisto eksportą Vokietijon.

LAIVAS ATVEŽĖ 4,000,000 LAIŠKŲ.

New Yorkas, gruodžio 10 d.—Laivas 'Chicago' pribuvo New Yorko uostan šiądien ir atvežė 4,000,000 (keturis milijonus) laiškų nuo Amerikos kareivių iš Francuzijos.

RUMUNIJOS KARALIUS PAGERBĖ GEN. PERSHINGĄ.

Washingtonas, Gruodžio 6 d. Rumuniujos karalius Ferdinandas apdovanoja gen. Pershingą militarišku medaliu Michael the Brave.

TAIKA GEGUŽIO MĖNESYJE.

Paryžius, gruodžio 10 d.—Apskaitliuojama, kad prirengiamoji taikos konferencija talkininkų pasibaigs apie sausio 15 d., kada galutinos sesijos taikos prasidės. Jeigu jokių netikėtų kliučių neištiks, tai tikimasi, kad galutina sutartis bus pasirašyta apie pradžią gegužio. Procedura talkininkų konferencijos bus turbut tokia pat, kaip buvo laikomas talkininkų posėdis Versailles. Francuzijos, Anglijos, Italijos ir Suv. Valstijų atstovai nuolatai sėdės, išklausydami savo mažesnių talkininkų klausimus, paliečiančius juos.

Išklausymas taipgi bus suteiktas Čecho-Slovakams, Jugo-Slavams ir Lenkams.

Preliminarė konferencija greičiausia prasidės gruodžio 19 d. ministerijoj užrubežinių reikalų.

Yardai Anglijos Taikos delegacijos jau paskelbti. Italiją reprezentuos premieras Orlando ir užrubežinių reikalų ministeris Sonnino.

Kas atstovaus Francuziją yra dar neaišku.

KRAUJO PRALIEJIMAS BRUNSWICKE.

Amsterdamas, gruodžio 10 Bremeno laikraštis Weser Zeitung praneša, kad Schleswig-Holstein netolimoje ateityje apsiskelbs nepriguliminga respublika.

Tas pats laikraštis praneša, kad gruodžio 5 d. didelis kraujo praliejimas ištiko Brunswicke, tarp raudonosios gvardijos ir gussarų, grįžtančių iš karės fronto, kuriems Darbininkų ir Kareivių Tarybos atstovai surengė demonstraciją pagerbimui jų, bet komanduotojas gussarų prisakė šauti į minią ir jo kareiviai paklausė. Raudonoji gvardija atsakė šuviais ir gussarai likosi pergalėti. Žmonės, nuvertę gussarus nuo arklių, nuginklavo ir privertė juos maršuoti po raudonąja vėliava.

VOKIETIJAI PROPAGANDA KAŠTAVO $7,500,000.

Washingtonas, gruodžio 10 d.—Vokietija išleido daugiaus $7,500,000 vedimui agitacijos šioje šalyje, sulyg pranešimo A. Bruce Bielaski, vyriausio ištyrinėtojo justicijos departamento.

Dalis šios sumos buvo sunaudota pirkimui laikraščių; kiti buvo sunaudoti išleidimui brošiurų ir spausdinimui visokių atsišaukimų.

PRAILGINS TAIKOS SUTARTIES LAIKĄ.

Berlinas, gruodžio 10 d.—Mathias Erzberger, vadas vokiečių armisticijos delegacijos, pranešė šiądien, kad Francuzijos valdžia prašė vokiečių armijos vedėjų, kad jie paskirtų atstovus pasitarimui kaslink prailginimo taikos sutarties laiko.

Delegatai susitiks Trevese gruodžio 12 ir 13 d.

KALTINO IŠDAVYSTĖJE.

Basel, Švcicarija, gruodžio 10 d.—August Thyssen, vienas iš didžiausių Vokietijos fabrikantų ir keletas kitų likosi suareštuoti Mulheim ir apkaltinti išdavystėje. Socialistų Taryba Mulheime išklausinėjo ir fabrikantai likosi pasiųsti Berlinan, kur jie turės stoti prieš teismą.

BOLŠEVIKAI UŽPULDINĖJA WILSONĄ.

Stockholmas, gruodžio 10d. Bolševikiški agentai platina ilgą atsišaukimą nuo Maximo Gorkio, kuriame Gorky užpuldinėja ant Prezidento Wilsono, bet visi Švedijos laikraščiai atsisakė jį spausdinti, išskyrus bolševikišką organą Politiken.

MUŠIAI GATVĖSE MAYENCE.

Zurichas, gruodžio 10 d.—Laikraštis Cologne Gazette praneša, kad mušiai gatvėse ištiko Mayence, sostinėje provincijos Rhenisch Hesse ir vieną iš tvirčiausių tvirtovių Vokietijos. Daug žmonių likosi užmušta bei sužeista.

TAFTAS NORI TVARKOS RUSIJOJ.

Atlantic City, N. J., gruodžio 10 d.—Kalbėdamas prieš Bankierių Asociaciją William Howard Taft pasakė, kad reikia užtektinai kareivių pasiųsti Rusijon, kad įvedus tvarką ir tuom pačiu sykiu pagelbėjus sušaukti Steigiamąjį Susirinkimą ir užtikrinti atsakomą valdžią.

BAVARIJA LAUKIA WILSONO.

Munich, Bavarija, gruodžio 10 d.—Visas Munichas ir Bavarija su nekantrumu laukia Prezidento Wilson pribuvimo Europon. Jie tiki, kad taika bus padaryta tokia, kuri nesunaikys Bavarijos visai ir kuri duos jai progą reorganizuoti savo valstiją.

VOKIETIJA PRIPAŽINO ESTONIJĄ.

Amsterdamas, gruodžio 10 d.—Laikraštis Cologne Gazette praneša, kad Vokietijos valdžia pripažino Estoniją už neprigulmingą respubliką. Vokiečiai apleido Narvą ir kraustosi iš Rygos ir Revelio.

ŠVEDIJA PERTRAUKĖ RYŠIUS SU BOLŠEVIKAIS.

Londonas, gruodžio 10 d.—Žinios iš Kopenhageno į Exchange Telegraph praneša, kad Švedija pertraukė dipliomatiškus ryšius su Rusijos bolševikais ir kad M. Vorofski, bolševikų ministerio Švedijoj, Švedijos valdžia paprašė, kad jis apleistų tą šalį kuogreičiausiai.

Lietuviai pastatē paminklą; Lenkai sąvinosi—kilo didelis protestas.

(Korespondencija "Lietuvai")

Herkimer, N. Y.—Kaip lenkai begēdiškai ieško sau garbės visur ir visuomet—apie tai jau ne sykį teko girdėti. Antai jie sau savinasi Ad. Mickevičių, Tadą Kosciušką, Kondratavičių ir kitus didžius Lietuvos sunus. Laike rusų-japonų karės jie pasisavino sau net japonų generolą Kurokį, tvirtindami, kad esąs sujaponėjęs lenkas Kurowski. Bet Herkimer miestelio lietuviai niekados nesitikėjo, kad vietiniai lenkai ir čia vieną lietuvį sau pasisavintų.

Karėje žuvo lietuvis.

Bet mėgino pasisavinti—begėdiškai, ir iš to išėjo skandalas ir protestas iš lietuvių pusės.

Dalykas buvo štai koks:

Herkimrio miestelyj buvo Vincas Vielička, lietuvis. Kuomet Amerika apskelbė karę Vokietijai Vielička liepos 11 d. 1917 m. pats liuosnoriai įstojo Amerikos kariumenen, idant po jos žvaigždėta vėliava kovoti už Amerikos, pasaulio ir savo tėvynės laisvę.

Kovojo jis narsiai ir už tą laisvę paguldė savo galvą ant mušio lauko. Jis tapo užmuštas Francuzijoj 9 d. balandžio šių metų.

Vielička buvo pirmas Herkimerio miestelio kareivis, paguldžiusis savo galvą už savo priimtos tėvynės reikalus. Herkimerio dėkingi gyventojai sumanė šitą jo pasišventimą pažymėti. Herkimer miestelio gyventojai nutarė padaryti "Atminties Lentą" iš žalvario ir įdėti ją sienon prie įėjimo į miestelio "City Hall" (magistratą).

Gruodžio 1 d. atsibuvo oficialis tos atmintinės lentos "pasventinimas." Lenta turi tokį parašą anglų kalboje:

VINCENT WIELICZKA
Killed in Battle April 9, 1918
First Herkimer Soldier to
Die for Liberty on
French Soil

Kas lietuvių kalboj reiškia: "Vincas Vielička, Užmuštas Mušyje, balandžio 9 d. 1918 m., Pirmas Herkimerio Kareivis, žuvusis už Laisvę ant Francuzijos Žemės."

Atmintinės lentos pašventinimas atsibuvo nedėlioj po piet Auditoriumo salėje, kur minėta lenta buvo tyčiai išstatyta ant estrados, idant visa publika ją, matytų ir galėtų pagerbti žuvusio už laisvę jaunikaičio atmintį.

Daugelis draugiją prieš tai maršavo—lietuvių ir lenkų ir amerikonų, nes tai buvo viso miestelio šventė-iškilmė atidavimui pagarbos kritusiam miesto piliečiui.

Suėjus joms į auditorium, draugijų prezidentai tapo pakviesti ant estrados ir prasidėjo prakalbos ir ceremonijos.

Susirinkimą vedė pulkininkas John W. Vrooman, kurio sumanymu ir minėta lenta buvo įtaisyta.

Lenkai Svetima Garbe Nori Vainikuotis.

Čia lenkai, nors žinojo, kad kritusis Vielička, nebuvo lenkas, bet lietuvis, bet, kaip ir paprastai gėdos neturėdami, šumanė iš lietuvio kraujo sau garbę pasidaryti. Kas greičiau — jie prieš Amerikonus norėjo parodyti, kad štai jie lenkai ir lietuviai — tai tie patįs; kad kas lietuviška—tai jų.

Ir vos jiems tokis bjaurus šiame atsitikime triksas vos nepavyko. Matyt apsukresni budami ir begėdiškai visur lysdami, jie prisišliejo prie miesto valdininkų ir įtikrino juos, kad žuvusis Vielička buvo lenkas.

Sulyg to jiems netikėtai ir pavesta vadovaujanti rolė viršminėtam apvaikščiojime.

Tulas Peter Rydzewski, lenkiškų draugijų organizatorius štai išeina ant scenos ir aiškina, kokią męs didelę šventę šiądien apvaikščiojame. Pats lenku budamas, jis pažymi, kad Vielička paeinąs iš Lietuvos—ant amerikonų tas, žinoma, daro įspudį, kad štai, ištikro, lietuviai eina iš vien su lenkais; kad lietuviai "žemiausias" budami, paveda save lenkams atstovauti.

Po to lenkų kun. Golewski, atlaiko maldelę. Padainavus dar keletą tinkamų tai aplinkybei hymnų, kalba susirinkimo pirmsėdis, pulk. Vrooman. Kalba gražiai apie kritusį už laisvę Herkimerio pilietį, apie jo pasišventimą ir apie tinkamą pagarbą, koki priklauso atminčiai jo ir visų kitų kritusių už liuosybės principą.

Po to jis, atsigrįždamas prie miestelio Majoro Ertamno, jis vardan Herkimerio gyventojų padovanoja tą atmintinę žalvario lentą Herkimerio miestui. Majoras, priimdamas vardu miesto dovaną, atsako tinkama prakalba, kurioje jis tarp kit-ko pasakė;

"Vardan Herkimerio bažnytkaimio, aš priimu šitą gražią atmintinę lentą, kuri nuolatos pasiliks musų City Hall, kaipo paliudijimas, kaip Herkimeris moka apvertinti pasišventimą narsaus kareivio, kuris liuosnoriai pastojo kariumenėn, tapo nusiųstas į Francuziją ir ten atidavė savo gyvastį už laisvę."

Pagaliaus kalbėjo dar ir Supreme Justice Irwing R. Devendorf.

Tokis buvo tų ceremoniją pragramas.

Lietuviai sukelia protestą.

Bet jis ėjo slidžiai ir gražiai patol, pakol vienas iš amerikoniškų kalbėtojų, lenkų matomai suklaidintas, savo prakalboje paminėjo, kad Vielička buvęs lenku.

To esantieji salėje lietuviai jau pakęsti negalėjo ir kalbėtoją pertraukė, patėmydami jam jo klaidą. Netrukus, kilo pusėtinas trukšmas, kurį vos pasisekė šiaip-taip "užlogadyti," nes keli šimtai buvusių salėj lietuvių, jų tarpe ir lietuvių kunigas Petras Vanagas, negalėjo leisti tokios skriaudos ir lyg tyčiai pajuokos savo tautai daryti.

Kaip visa tai atsitiko, lietuviai patįs antrytojaus išaiškino savo proteste, kuris tilpo anglų laikraščiuose ir kuris, išvertus iš anglų kalbos, skamba sekančiai:

Lietuvių Protestas.

"Protestas prieš Herkimerio kun. Gogolewskį—vardan visų lietuvių iš Utikos, Herkimerio, Frankforto ir apielinkės, taipgi vardan kun. Petro Vanago, klebono šv. Jurgio Lietuvių Rymo-Katalikų bažnyčios Utikoj:—

"Gruodžio 1 d. lietuviai iš Utikos ir aplinkinių miestelių susirinko Herkimerio City Hall atiduoti paskutinę garbę ir išreikšti pagarbą atminčiai jauno lietuvio, Vinco Vieličkos, Amerikos kareivio, kuris įstojo liuosnoriai kariumenėn karės pradžioje, kuomet Suv. Valstijos įstojo pasaulio karėn ir kuris krito mušyj prie Verduno ir atidavė savo gyvastį už laisvę visų tautų ir viso pasaulio.

"Mitingas ir apvaikščiojimas ėjo labai gražiai pakol kuris ten iš Amerikoniškų kalbėtojų pasakė žodį "Lenkas," norėdamas tuomi duoti suprasti, kad kritusis didvyris buvo lenkų tautos. Kas-ten atkreipė kalbėtojo atydą, į tai, kad jaunikaitis buvo ne lenkas, bet lietuvis. Kalbėtojas pakvietė ypatą, padariusią jam patėmijimą, idant apleistų svetainę. Tuomet apie 300 lietuvių, buvusių svetainėj, pradėjo eiti linkui durių.

"Šituo laiku Rev. Petras Vanagas, Lietuvių kunigas, atsikėlė priešingoj salės pusėj ir paaiškino apie dalykus kalbėtojams ant estrados ir pranešė, kad žuvusis karžygis yra Lietuvių tautos. Šitas paaiškinimas buvo priimtas su draugišku upu ir mitingas ėjo toliaus ramiai, pakol lenkų klebonas iš Herkimer, kun. J. Gogolewski pasileido kritikuoti lietuvius, duodamas suprasti, kad jie esą nemaldingi žmonės (irreligious people) ir tokios pat rušies, kaip rusiški bolševikai.

"Tai girdėdami, lietuviai prasišalino ir atlaikė mitingą kitoj svetainėj, kur buvo nutarta išnešti protestą prieš kun. Gogolewskio tvirtinimus ir pareikalauti, idant atšauktų, ką jis pasakė ir paskelbtų tą atšaukimą anglų ir lenkų laikraščiuose.

"Lietuviai nieko neturi prieš lenkų tautą ir šis protestas jokiu budu nėra jos kritikavimas. Vienatinis pasipriešinimas yra prieš tai, kas buvo pasakyta viršminėto kalbėtojo dienio susirinkime.

Pasirašo: *Rev. Peter Vanagas*, klebonas šv. Jurgio Lietuvių R-K. bažnyčios Utikoje; *šv. Jurgio Draugija* iš Herkimer; *šv. Jono Draugija* iš Frankforto; *šv. Kazimiero Draugija* ir *Moterių Unija* iš Utikos."

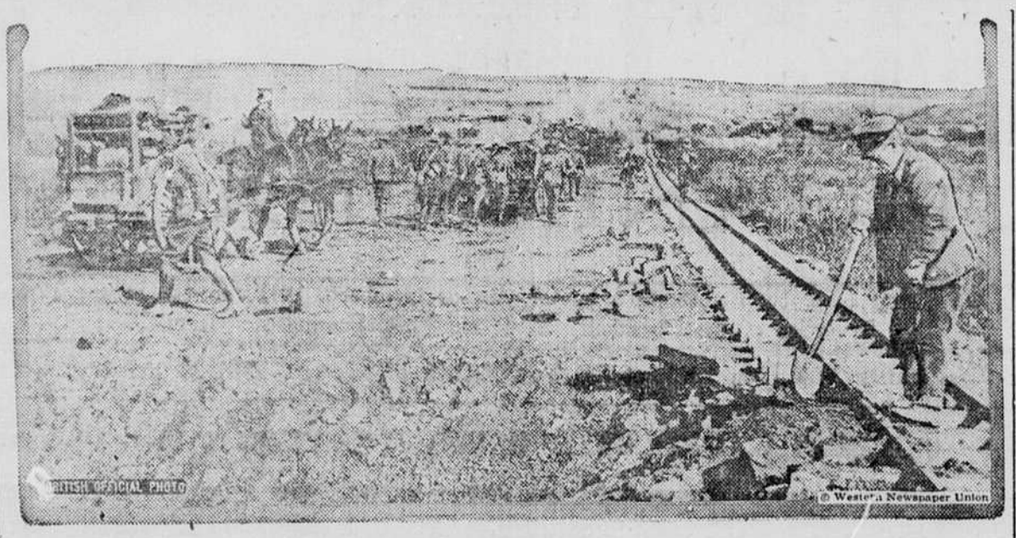

"NACH RHINE!"

"Linkui Reino!"—Talkininkų kariumenė traukia linkui vokiškos upės Reino, o vokiški belaisviai pagelbsti greitoju taisyti geležinkelio liniją.

Lietuvos Atstatymo Bendrovės Kampelis.

KAREI PASIBAIGUS, MUSŲ SVABIAUSIAS UŽDAVINIS LINK LIETUVOS.

Karės pasibaigė ir rengiamasi prie taikos. Musų Tėvynės laukuose taipgi nustojo kanuolės baubę ir buriųburiai ginkluotų kareivių, nuožmių, kaip žveris-gruobonįs, maršavę. Bet jie šalį paliko apleisdami išgriautą: ką kanuolės suardė, ką pakurta ugnelė sunaikino, ką neprašyti plėšikai išplėšė, to kariavę šalįs Lietuvai neatstatė. Jokio atlyginimo Lietuva negavo. Jeigu dar Lietuva gautų kiek atlyginimo, tai tas toli gražu nepadengs visų padarytų nuostolių.

Musų uždavinys dabar yra štai kokis:—*prigelbėti Lietuvai atsistatyti iš po griuvėsių ir Lietuvos žmonių medžiaginį padėjimą pakelti.*

LIETUVA JAU NEPRIGULMINGA.

Pastaruoju laiku atėjo tikros žinios iš Lietuvos per Šveicariją, kad Lietuva jau sutvėrė Laikinąją Valdžią ir pasiskelbė pilnai Neprigulminga. Laikinos Valdžios pirmininku yra prof. Voldemaras ir kiti ministeriai rinktini žmonės iš Lietuvos. Valdžia jau rimta, kurią, nėra abėjonių, kad galės užtvirtinti ir kitos valstybės ir kad susidariusi Lietuvoj milicija tvarkos palaikymui, palaikys tvarką ir atlikusį neišgriautą turtą apsaugos. Venok Lietuvos Laikina Valdžia reikalaus iš mus pagelbos atstatymo šalies ir męs, Amerikos Lietuviai, turėtume butinai jau prisirengti pagelbėti.

KAIP MĘS GALIME PAGELBĖTI?

Lai gyvuoja neprigulminga Lietuva!

Tokis šauksmas iškįla iš Lietuvos krutinės širdingai sveikinąs Neprigulmingą Lietuvą. Bet žinote broliai ir sesutės, kad pasveikinimu reikmenų Lietuvos neužstelbsite: alkano pasveikinimais neapapenėsite, išgriauto gyvenimo neatstatysite, tveriančios valdžios-nesutversite, net nupuolusios dvasios pasveikinimu neatgaivinsite, nepakelsite dvasios žmonių nei moralio gyvenimo.

Garsiai tarti pasveikinimai tik mumyse gali sužadinti siela, ir paskatinti, pareigas atlikti link savo Tėvynės.

Lai gyvuoja Laisva Demokratinė Neprigulminga Lietuva!

Bet šiame musų obalsyje dar štai kas slepiasi:

Kad Gyvuotų mus Neprigulminga Lietuva, tai męs privalome ją remti ir Lietuvos reikmenis patįs stengtis aprupinti.

Svarbiausiu darbu, tai ATSTATYTI LIETUVOS šalį. Tan darban męs visi turime pasijungti ir dėl jo dabar dirbti.

O darbas mus štai kokis:

Rinkti *ir rengti Lietuvon Kapitalą su kurio pagelba męs galime prisidėti Lietuvą Atstatyti.*

Taigi broliai ir sesutės sušukdami "Lai Gyvuoja Laisva Neprigulminga Lietuva" turite žinoti, kad jos Atstatymui ir įkurimui reikės kapitalo ir męs jį turime surinkti, ir surinkti kuo-daugiausia.

Tat męs pagelbėti galime tik rinkdami kapitalą ir jį taupydami dėl Neprigulmingos Lietuvos.

Dabar aišku, kad męs turime rinkti LIETUVOS ATSTATYMUI KAPITALĄ ir tuo pagelbėsime Lietuvai atsistatyti.

LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ.

Jųs skaitote LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖS pranešimus spaudoje. Jųs supratote Lietuvos Atstatymo Bendrovės tikslą, kad butent, jos augščiausiu tikslų yra prigelbėti Lietuvos Atstatyme, tuojau kaip tik galima bus kuodaugiausia, kad Lietuvos žmonių vargą sumažinti lig nuolio ir šalies gerbuvį pakelti.

Atsiekti tą pasiėmė LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ su pagelba lietuvių Amerikoje šiuo budu:—

1. Surenkant pinigus ir juos perduodant Lietuvos valdžiai paskolos pavidale. Už paskolą valdžia žmonėms mokės nuošimtį.

2. LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ imsis atstatymu pramonės, pirklybos, žemės ukės ir kitas Lietuvos gyvenimo šakas.

3. LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVE taip-gi stengsis pagelbėti ir Amerikoje lietuviams palengvinant jų persikėlime į Lietuva ir Lietuvoje jau apgyvendint; taip-gi likusiems Amerikoje stengsis pagelbėti vargą išvargti, ir į pramonę įšigriebti.

4. LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVE taip-gi stengsis Lietuvai pagelbėti eksportuotį savus produktus prieinamai Lietuvos žmonėms.

Šie Lietuvos Atstatymo Bendrovės keliai, kuriais ji mano prigelbėti Lietuvai yra *GERI* ir *VIENINTELIAI.*

Jų skaitytojau, juos užgyrią nepamirškite, kad Jųs taip-gi Lietuvos Atstatytojas esate ir kad galima bus tik tuomet pagelbėti Lietuvai kaip Jųs busite dalininku darbe LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖJE.

Jųs šiandien pareiga paremti Lietuvos Atstatymą ir yra Vienintėlis budas *įstojant Lietuvos Atstatymo Bendrovėn.*

LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖS šerai yra kaip ir tveriančiosios Lietuvos Valstybės šerai.

Už šerus ("Bond'us") kiekviena valstybė moka nuošimtį ir Lietuvos Atstatymo Bendrovė moką nuošimtį ir Lietuvos Valstybė mokės.

Tai-gi brolau pagelbėk savo šaliai, savo Tėvynės valstybei. Juo duodate ne auką, bet įvesdinate pinigą į didelį valstybinį biznį. Galite pinigą atsiimti kada Jums reikalingas bus, parduodant savo šerus kam kitam.

Tuojau siųskite pinigus ar užklausimus darykite šiuo adresu:

LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVE.
LITHUANIAN DEVELOPMENT CORPORATION.
320 Fifth Ave., New York, N. Y.

LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖS LENKTYNIŲ STOVIS.

L. A. B-vės lenktyniotojai atstovai nuo Lapkričio 1 d. iki Lapkričio 27 d. prisiuntė į L. A. B-vės raštinę sekančius užsirašymus:—

K. Abyshell, Detroit, Mich. 75 šerų
K. Aksomaitis, Alliance, O. 15 šerų
J. Alenskas, Wilkes-Barre, Pa. 10 šerų
J. Ambraziejus, Brooklyn, N. Y. 15 šerų
J. M. Baltrukoniutė, Cleveland, O. 160 šerų
J. M. Biliunas, Siuox City, Iowa 30 šerų
L. Braškis, Grand Rapids, Mich. 20 šerų
J. Butkus, New Haven, Conn. 5 šerų
P. Gudas, Brooklyn, N. Y. 40 šerų
J. A. Janulis, Pittsburg, Pa. 15 šerų
M. Kasparaitis, Racine, Wis. 25 šerų
A. Kazlas, Wakefield, N. Y. 30 šerų
V. Kerševičius, Scranton, Pa. 5 šerų
B. Kundratavičia, Plains, Pa. 5 šerų
P. J. Lalas, Amsterdam, N. Y. 120 šerų
16 I. Lingis, Chicago, Ill. 25 šerų
J. Lietuvninkas, Baltimore, Md. 20 šerų
J. O. Lukauskas, S. Boston, Mass. 55 šerų
J. Montvila, Cleveland, O. 15 šerų
A. P. Osteika, Waterbury, Conn. 132 šerų
K. A. Orlauskas, Rochester, N. Y. 5 šerų
P. Rimkus, Cleveland, O. 75 šerų
M. Seniunas, Wilson, Pa. 55 šerų
W. Shauklis, Ansonia, Conn. 25 šerų
J. Vnukauskas, Kingston, Pa. 15 šerų
J. Wise, Brooklyn, N. Y. 20 šerų
J. Žemaitis, S. Bethleham, Pa. 25 šerų
A. S. Trečiokas, Newark, N. J. 351 šerų
J. J. Nienius, Wilkes-Barre, Pa. 5 šerų
J. Požarskis, Clairton, Pa. 10 šerų
M. Daunis, New Britain, Conn. 10 šerų
Prisiųsta tiesiog į L. A. B-vę ofisą 225 šerų
Išviso iki Lapkr. 27 d. parduota 1638 šerų
Pirm. Lapkričio 1 d. parduota 6003 šerų
L. A. B-vės kapitalas Lapk. 27 d. turėjo 7641 šerų

Arba $76,410.00.

Taigi, su Lapkričio pabaiga visų lenktyniotojų pryšakyje stovėjo A. S. Trečiokas iš Newark, N. J. su 351 šerų, antroj vietoje p-lė J. M. Baltrukoniutė iš Cleveland, Ohio, su 160 šerų; Trečioj vietoje A. P. Osteika iš Waterbury, Conn. su 132 šerų ir tuoj po juo—P. J. Lalas iš Amsterdam, N. Y. su 120 šerų.

KĄ PARODYS GRUODIS?

Kenošiečiai surenka per tukstantį.

Pereitą nedėldienį Kenosha lietuviai surengė prakalbas Liberty Hall svetainėj tikslu pasikalbėti ir pagelbėti Lietuvos laisvės reikalams.

Platesnis pranešimas bus prisiųstas vėliaus, o dabar mums pranešama sekančiai.

Svetainėn susirinko apie 300 žmonių. Programo vedėju buvo p. Kvedaras, o kalbėtojais buvo p. J. Bagdžiunas iš Chicagos ir p. Labanauskas, vietinis. Kalbėtojai gerai nušvietė Lietuvos reikalus, kas matyt iš jų aukų. Čia pat svetainėje surinkta su pasižadėjimais $666.61; pirm prakalbų vietiniai lietuviai jau buvo surinkę taipgi keletą šimtų, —taip, kad šiuo laiku kenošiečiai turi Lietuvos laisvės reikalams sudėję daugiaus tukstančio doliarių.

Valio, kenošiečiai!

IŠSIMOKYK DRAPANŲ KIRPIMO AMATĄ.

Mes mokiname ši puiku gerai apsimokanti Kirpikai yra labai reikalaujami.
amatą į trumpą laiką.
Vietos nepripildytos laukia.
Ateik dieną ir vakare.
Master Cutting School
J. F. Kasnicka
118 N. LaSalle St.,
4th floor, prieš City Hall.

AR JŲS TURITE GALVOS SKAUDĖJIMĄ.

Jie gali paeiti nuo įtempimo akių, arba nosies bėtvarkės, kuri reikalinga atkreipti domą. Jusų viduriai. Gal but jųs galite turėti kataraą, arba kokią nors kitą nosies ligą, arba gerklės ir to nežinot.

NELAUKIT, KOL INFLUENZA JUS PAGAUS! Išgydykite savo nosį pakol neužėjo žiema. Ateikite ir duokite man išegzaminuoti už dyką jusų nosį. Aš turiu naują metodą gydymui šių ligų ir gvarantuoju išgydysiąs jus.

21 metas prie State Gatvės

Aš remiuosi šimtais išgydytų ligonių, kurie jums pasakys, ką aš jiems padariau. Ateikite dabar ir bukite šaugioj pusėj.

Jųs nebusite priversti praleisti nei cento, dėlto kad ateisite su manim pasimatyti.

ATEIKITE ŠIANDIEN.

DR. F. O. CARTER,
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
120 So. State Street. 2-ras augštas
Sekančios durįs į žiemius nuo
The Fair
Valandos: 9 iki 7. Nedėlomis 10—12.

TRINERIO PERGALES KALENDORIUS 1919 METŲ.
SUJUDINANTIS PAMINKLAS

Trinerio sieninis Kalendorius 1919 metų "Pergalės Kalendorius," bus sujudinančiu paminklu pergalių, kurias atsieke musų vaikinai už marių. Kolumbia laiko liaurų vainiką ties galvomis kareivio ir jurininko, užpakalyj jos matosi kariškas laivas ant žalsvų bangų jurese, augštai padangės melynėj matosi skraidantis orlaivis. Girliandomis papošti portretai Washingtono, Lincolno ir Wilsono, viršuje yra reginys Trinerio įstaigų, garsių vaistų Trinerio American Elixir of Bitter Wine ir kitų pasekmingų gydilių, apačioj. Prisiųsk 10 centų padengimui pačto lėšų.

Joseph Triner Company,
1333—1343 Ashland Ave.
Chicago, Ill.

Apgarsinimas

SIMANAS DAUKANTAS

JO GYVENIMAS IR DARBAI

Paminėjimui 125 metų nuo jo gimimo dienos.

(Tąsa)

5. LIETUVOS MYIĖTOJAS IR LENKŲ PIEŠAS.

Skirtumas tarp Lietuvos ir Lenkijos, istorijos bėgyje įvykęs, nebuvo išnykęs. Ekonominis plėtojimasis, kulturos augimas ėjo savais keliais. Nuo unijos laikų neveizdint, kad buvo susidėjusios į vieną valstybę, varžosi tarp savęs del įtekmės tų dviejų šalių viešpačiai — dvarininkai didžiunai. Kokiam-nors didesniam, platesniam judėjimui prasidėjus, tasai skirtumas apsireiškia. Lietuvos kulturos centras — Vilniaus universitetas — bando aiškiai išguldinėti tuos skirtumus. Eina ginčiai tarp koroniarų (lenkų) ir lietuvių, kurie vadinos taip pagal žemės, ne kalbos.

Neišnaikino to skirtumo 1831 m. revoliucija, atpenč dar pagilino. Universitetui išnykus, liko jo išleistieji mokiniai, kurie dar uoliau užsiėmė. Vieni užsiėmė praities tyrinėjimu ir iš istorijos semiasi prirodymų, jog Lietuva buvo ne žemesnė, bet augštesnė už Lenkiją. Kiti, demokratesni, siekia į pačią liaudį nori po savim liaudį turėti. Jau pradžioj XIX amž. priaugančioji inteligentija eina plačiai į liaudį ir vartoja tame dalyke lietuvių kalbą. Užsiima tos kalbos kėlimu. Sulyg turinio jie demokratesni. Didikų nevienas, jų priešas, atkreipęs buvo akis į Koroną.

Žemaičiai stengiasi savo darbe patraukti kalbų skirtumų, norėtų [illegible] paleisti ant visos istoriškosios Lietuvos ploto.

Darbas sunkus, reikia viskas naujai pradėti. O ne sykį išgirsdavo priekaištų, jog kalba menka, neturtinga, nieko augšto ta kalba išreikšti nėsą galima. Prisiima kimšti visur spragas. Jų tarpe randame poetų, istorikų, folkloristų — Jucevičius, Stanevičius Narbutas, Daukantas ir t. t. Vieni rausiasi knygynuose, kiti renka medžiagą iš gyvos žmonių burnos. Bendras tikslas jungė žmones, todel susižinodavo laiškais. Vienas kitam padoda.

Suranda pavyzdžių senesnės lietuvių kalbos, atspausdina juos.

Atsiranda dvi sriovi lietuvių judėjimo — lietuvių ir lenkų kalboje. Vienus Daukantas vadina tyraisiais lietuviais (czysty, rodowity litwin), o kitus — lietuviais. Priešingumo tarp tų dviejų sriovių nebuvo. Bendra gi buvo — ėjimas prieš Koroną (Lenkiją). Ilgainiui pirmoji srovė susispietė Žemaičiuose (Varniuose, Rietave), kurią peržiurėsime vėliau, antroji gi savo centrą turėjo Lietuvos rytose — Vilniuje.

Daukantas dirbo daugelyje mokslo šakų. Jisai užsima istorija, kalbos turinėjimu, rengia žodyną, renka ir leidžia dainas ir patarles, leidžia ukio knygeles. Vienos — tik vertimai, bet ir tat buvo sunku atlikti, ypač tuomet: stoka žodžių, reikėjo dar tverti nauja rašto kalbą. Kitos gi tyrinėjimai archyviniai ilgo jieškojimo ir triuso vaisius. Nuolatos venu darbu neužsiimdavo. 1842 m. rašo jisai Narbutui: "Pirmiau užsiimdavau istorijos tyrinėjimais, bet pastebėjęs, jog reikalingos išlaidos ir daug reikalauja ir liuoso laiko ir ramumo, taigi turėjau atidėti tat šalin ir inties sekti pačią kalbą, bet ir šitame darbe susitikau daug kliučių. Galimas dalykas, jog tik laikinai buvo užmetęs istoriją, nes 1854 m. išėjo "Budas." Savo gi Lietuvos istoriją — pabaigė tik 1850 m. Tai daugelio metų darbas: tai nebe ta pati "Istorija Žematiška." Perdirbta, pataisyta, kalba ištaisyta. Visą laiką seka jis visą literaturą, kuri parašo ką-nors apie lietuvius, teiriaujas apie arshyvus, kur apie juos galima butų šio-to rasti. Jį interesuoja visi nauji atrasti rankraščiai, bene bus ko apie lietuvius, kaip tie lietuvių kalboj išrodo. "Budą," matyt, tikėjosi išleisti antrą sykį, nes vienam savo egzemplioriuje paliko tyčia didelius kraštus, kad butų galima šis-tas pataisyti ir jau ant tų kraštų randame šį-tą pataisyta, pridėta. Tai-gi neužmetė jisai istorijos. Tai jo švarbiausias darbas, jisai tik tuo ir gyveno ir prie to kitus ragino.

Jo laiškuose randame priežasties paaiškinimą. Istorija tautos atgijime turinti ypatingą svarbą. Ji esanti ginklas, kuriuo busią galima įveikti priešus. Tie priešai — tai lenkai koroniarai. Jis neapkenčia jų. Kitaip žiurėjo į lietuvius lenkiškai kalbančius: tai laikinis esąs apsireiškmas, jie galį atvirsti grynais lietuviais, todel su jais eina prieš koroniarus. Jis išvadžioja, jog šie, kaipo lietuvių priešai, viską apie lietuvius atžagariai išguldą. Lietuvių kalba buvusi visoj istorškoj Lietuvoj, atranda dar ir dabar tebevartojant ją Minsko gub. Be kalbos negalima suprasti istorijos mitologijos. Nebuvę, anot jo atskiros prusų kalbos, vis tai esą nevydonų pramanymas. Prirodymai menki: užteko kam prasitarti ir tikėjo jisai: nes norėjo, kad taip butų.

Visa, kas bloga lietuviams, kįlą iš lenkų, kurie užginą lietuviams garsios praeities. Reikią jiems pasipriešinti, tuomet jie, jeigu ypač gerai atkirsti, nutįlą ir nedrįstą atsakyti.

Kas primena lenką, jis nerimastuja. Taip, sumanius Narbutui leisti "Lietuvių aktus" (dokumentus Lietuvos istorijai), Daukantas pataria padėti ant viršelio Lietuvos herbą, kurį buvo matęs ant Aušros vartų Vilniuje, bet vėliau kažin-kas jam pasakė, jog greta stovįs ir lenkų herbas, nors tat buvo ir netiesa, skubinai atsisako nuo to.

Daukantas surinko ir apdirbo Kojelio (Kojałowicz'iaus) Herbyną. Paveda išleisti Narbutui, nurodo žmones, kurie galėtų atlikti korektą, prižiurėtų spausdinimą, tik lai neleidžiąs lenkui nė prisiartinti. Narbutui pradėjus abejoti, ar įstengs išleisti, o kai-kuriems lenkams pradėjus teirauties, bene galėtų jie išleisti tos knygos, Daukantas skubiai reikalauja tos knygos atgal. Jisai norėtų, kad lietuviai išleistų medžiagą Lietuvos istorijai, ne lenkai.

Daukantas daro daugybę priekaištų lenkams. Visa, kas jų esą, tai bloga. Ir jų istorikai esą menkos vertybės — Lelewel'is, Niemcewicz'ius ir kiti, todel nėsą ko kreipties patarmės jieškant, nėsą ko iš anų mokyties. Iš to išeidamas, Daukantas šitaip dalina Lietuvos istoriją: 1) Lietuviai ir žemaičiai karingi. — 2) Lietuva pargalinti. — 3) Lietuvos galybė. — 4) Lietuva irstanti. — 5) Lietuvos yras. Tai susidėjimas su Lenkija Liubline.

Lenkai nekenčia lietuvių. Jie norėtų, kad lietuvių vardas išdiltų iš istorijos lapų, o po unijos, kad nebebutų lietuvių istorijos. Baisiai džiaugiasi Daukantas, pamatęs T. Narbuto tėvo raštą apie Lietuvos istoriją po unijos. Tokį drąsuolį vadina "Vytauto kareiviu," kuris galėjo eiti prieš lenkus.

(Toliaus bus)

Iš Lietuvių Gyvenimo Amerikoje

1.000 TĖVYNEI.

Amsterdam, N. Y. Sukrutus visoms kolionijoms darbuotis, kad papuošus, "Kalėdų Eglaitę" ir Amsterdamiečiai nesnaudė ir ėmėsi šio prapilnaus dorbo.

Lapkričio 10 d. T. M. D. 144 kp. susirinkime tapo išrinka "Kalėdų Eglaitės komitetas iš 12 ypatų. Pradėta darbas. Po kelių vakarų prakilnaus darbo, tapo surinkta net $839.50, kurie jau pasiųsta Lietuvos Neprigulmybės Fondan, bet tai dar ne viskas, dar aukos renkama ir tukstantinė tuoj bus, o ką surinksime daugiau, tai pasigirsime vėliau, mat mes neperšokę nesakome, op

Turime taipgi Liet. Centr. Kom. skyrių, kurs gan pasekmingai darbuojasi. Prie jo priklauso į 40 ypatų, tikrų tėvynainių. Tai puikus ramstis Lietuvai.

Vietinis T. F. skyrius turėjo parengęs fėrus ir, kaip girdėjau, padarė gražaus pelno, net $1.300.

Šie trįs fondai, savo viešame veikime, elgiasi, taip sakant, "džentelmoniškai," neužkerta vienas kitam kelio darbavimasi Lietuvos reikaluose. Tai geras pavyzdis. Bet atskyrų ypatų iškatalikų, dažnai raginima nemokėti į L. N. F. bei L. C. K. skyriaus. Tuomi tik kenkiama naudingam darbui.

Pastebėtinas dalykas, kad pas mus paprasti darbininkai daugiau aukauja Lietuvos reikalams, negu biznieriai. Vyrai, kam jųs skundžiatės, kad lietuviai pas jumis nenoriai lankosi, jeigu jųs patįs lietuviais nesijaučiatės.

P. J. Lalas.

$500.00 LIETUVAI.

Pittsburg, Pa. Gruodžio 1 d. buvo susirinkimas Augščiausios Pagelbos Lietuvių Amerikoje 7 kuopos. Vietos veikėjas p. Virbickas įnešė, kad draugystė paaukautų Lietuvos reikalams per Liet. Neprigulmybės Fondą $500.00. Įnešimas kuone vienbalsiai priimta. Ura! pittsburgiečiai. Tam priešinosi vos keli bolševikai, bet jų nieks nepaisė.

Panašus įnešimas buvo ir Lietuvių Mokslo Draugystės susirinkime, bet ten burelis bolševikų pakėlė tokį trukšmą, jog negalima buvo jokiu budu prie nieko rimto prieiti. Po ilgų ermyderių ir triukšmo, Lietuvių Mokslo Draugija, ką galėjo Lietuvos laisvei paaukauti, tai buvo ne keletas šimtų doliarių, bet tik savo sveatinės paaukavimas laikymui susirinkimo ar prakalbų Lietuvos laisvės naudai, — o nuo tokios draugystės, kaip Lietuvių Mokslo Draugija kiekvienas lietuvys turėjo teisę tikėtis daugiaus.

Sako bedievis.

GRAND RAPIDS, MICH.

S. L. A. 60 kp. savo susirinkime 1 d. Gruod. paraginus L. Braškiui, paaukavo Lietuvos laisvės reikalams $25.00. Paskui nedidelis narių burelis padidino auką iki $72.00 ir pasižadėjo visą šimtinę sudaryt.

Gruodžio 1 d. vakare buvo parodos komiteto prakalbos. Ten surinkta apie $350.00. Pasekmės butų dar geresnės, jei ne tie nelemti partijiniai užsivarinėjimai, jei mes mokėtume tinkamai pagerbti ir kitų sriovių veikėjus, netik savuosius.

Minėtose prakalbose, kuriose tik vietiniai kalbėjo, išėjo pakalbėti ex-socialistė—vytė (nors tai keistas suderinimas, bet pas lietuvius dar viskas yra galima) ir pradėjo šmeižti d-rą Šliupą. Klausimas ar ta ex-socialistė—vytė yra kuom nors geresniu pasižymėjusi, jei be atodairos juodina tą musų nenuilstantį veikėją? Nugi persimufino nuo socialistų pas vyčius. Oi, galvos, ar ilgai dar mes taip suprasime gyvenimą.

Bijunėlis.

TRYLIKA ŠIMTŲ ANT TĖVYNĖS AUKURO.

(Korespondencija "Lietuvai")

New Haven, Conn. Skaitydamas visokius laikraščius ir tėmydamas į lietuvių judėjimą, turiu pažymėti, kad new haveniečiai užima ne paskutinę vietą.

Musų čionai nors randasi neperdidelis burelis, bet, su prisiėjimu prie visokių labdaringų darbą, mes niekuonet neatsiliekame nuo kitų kaitlingesnių kolionijų. Net artais savo duosnumu pralenkiame ir didesnes kolionias.

Štai ir dabar, pasklydus ganlui, kad musų Tėvynės, Lietuvos, likimas priklausys nuo musų pačių triuso, nutarėme kiek galėdami pasidarbuoti išavimui Neprigulmybės tėvynei. Kitu kuom negalėdami prisidėti, tai suteikiame nors grašių.

Trįs savaitės atgal prakilnių tėvynainių užmanyta susmesti kiek nors aukų į Neprigulmybės Fondą ir trumpu laiku tapo suaukauta $150.00. Pridėjus auką A. L. T. Sandaros apskričio $40.00, viso pasiųsta L. N. F. $190.00

Lapkričio 17 d. buvo surengtos prakalbos musų uoliausiam veikėjui Dr. J. Šliupui, kuriose tapo surinkta $115.00. Padengus iškaščius, į Neprigulmybės Fondą perduota $102.25.

Didžio Lietuvos kuniugaikščio Keistučio Lietuvių Neprigulmingas Kliubas, norėdamas įgyti Neprigulmingą Lietuvą, aukauja $300.00, kuriuos paskyrė susirinkime lapkričio 24 d. Kliubo iždininkui ant rankų neturint tiek pinigų, iš bankos nenorima ištraukti. Atsirado narys, p. Pranas Skadas, kuris paskolino kliubui $200.00 by tik greičiau pasiuntus auką. Čia reikia paminėti, kad minėtas kliubas yra vienas iš labdaringiausių organizacijų New Haven, nebuvo to labdaringo darbo, kuriam nebutų aukavęs po didokas sumas pinigų. Todėl ir geistina, kad newhaveniečiai ir spiestųsi, rašytųsi prie šio prakilnaus kliubo.

Gruodžio 1 d. Neprigulmybės Fondo skyrius surengė prakalbas. Kalbėjo gerb. P. Norkus, "Vienybės Lietuvninkų" redaktorius ir p. Martus. Į prakalbas atsilankė neperdaug žmonių, bet p. Martui ir p. Norkui išaiškinus svarbą šiądieninio momento, tapo padaryta rinkliava ir surinkta į Neprigulmybės Fondą $555.50. Aukavo šios ypatos:

Pranas Cibulskas $104.00, Jonas Maseliunas $100.00, Kaz. A. Makarevičius $100., S. Cvirka $50.00. Po $25.00 aukavo Katarina Ramanauskiutė, Katarina Zigmančiutė, Elzbieta Zigmančiutė ir S. Lonika. Po $10.00 aukavo Karolius Janulevičius, Antanas Kašalinas, Jonas Vikšris, J. Šmigelskis, Pranas Luža, M. J. Vokietaitis.

Po $5.00 aukavo: Juozas Noburaitis, Juozas Makarevičius, J. Butkus, J. Pilvelis, A. Kazlauskas.

Po $2.00: J. Matukaitis, A. Balsis, P. Barkauskas.

$1.25 aukavo Vincas Paseckas.

Po $1.00: Kaz. Jakštas, A. Deglus, A. Ziogelis, A. Tvarada, Agota Vismontienė, J. Gutauskas, J. Zemaitis, A. Pilvelienė. Smulkių $1.25. Viso labo surinkta $555.50.

Padengus iškaščius: svetainės nuoma—$9.00; spauda—$3.00; kelionės lėšos kalbėtojams—$10.00; viso išlaidų—$22.00. Lieka viso $533.50, kurie tapo pasiųsti į Neprigulmybės Fondą.

Didžio Lietuvos kunigaikščio Vytauto draugija aukauja $50.00, SLA. 142-rar kp. $100.00

Todėl iki gruodžio 6 dienai newhavieniečiai surinko į Neprigulmybės Fondą $1,310.50.

Manoma, kad atsiras ir daugiau newhaveniečių, kurie paseks pirmesniųjų pėdomis. Stokime į darbą viengenčiai, nes tėvynės likimas priklauso nuo musų. Męs, kurie darbu negalime prisidėti, prisidėkime nors grašiu. Iškovokime Neprigulmybę Lietuvai dabar, nes paskui bus vėlu.

Kaz. A. Makarevičius.

SKAITYKITE IR PLATINKITE DIENRAŠTĮ "LIETUVA."

Ant Pardavimo.

Parsiduoda 2 flatų murinis namas, geroj vietoj. Pigiai. Už pinigus ar už liotus.
Stasys Drangelis,
3261 S. Halsted St., Chicago

PARSIDUODA puikus namas po No. 3158 Union Ave., kampas 32-ros St. Storas ir 4 kambariai dėl gyvenimo ant pirmų lubų. Ant antrų lubų —2 flatai: 4 ir 6 kambarių. Neša $72.00 rendos į mėnesį. Parsiduoda už $8,000 "cash."
M. Bauer,
6601 S. Hermitage Ave.
Telephone Prospect 518.

Spanish Influenza

"Atakuoja pirmiausiai tuos, kurie turi katarą." Štai vienas gydymas, ant kurio kiekvienas kenčiantis gali pasitikėt. Jeigu tu nori prašalinti katarą ir visus jo bjaurius sympto mus iš savo systemos trumpiausiam laike, gali tai padaryti su musų "Automatic Inhaler" (automatišku įkvėpuotoju. Gydo Spanish Influenza, Katarą, Dusulį, Čiaudulį, Kosulius, Šalčius ir Kurtulį. Išgydo ir buna išgydyta. Tęsa visam amžiui. Prisiųsime šį gydymą, pačta apmokėta, už $2.00 popieriniais.

Mažiausiai dvi kvortos nuodingų gleivių nuteka iš gavlos į pilvą kas dvidešimtsketurios valandos blogame atsitikime kataro, ir tas yra priežastimi daugumo pilvo nesmagumų. Vienatinis budas jų pagydymo tai—sustabdyti tą bėgimą. Nekentėk nei vienos dienos su tuom kataru. Ta liga yra pavojinga ir dažnai užsibaigia džiova.

Užsisakyk tuos gydymus šiądien.
HERB REMEDY CO.,
503 Trust Bldg., Galveston, Texas.

Reikalauja: patarnautojos (vaiterkos) valgykloje; turi mokėti lietuviškai ir angliškai kalbėti. Pastovus darbas, gera mokestis. Taipgi reikalingas virėjas. Atsišaukite
P. Lozowski,
2421 S. Leavitt St., Chicago

Pajieškojimai.

Pajieškau savo pačios, Magdalenos Mišiunienės, kuri nuo manęs prašalino rugsėjo 2 d., 1918 m.

Ji paeina iš Suvalkų gub., Mariampolės pav., Marčiukinės kaimo, yra virš 5 pėdų augščio, 36 metų amžiaus, rudų plaukų ir akių; linksmo budo; kalba lietuviškai ir neaiškiai angliškai.

Kas man apie ją greit praneš, tas gaus $50.00.

Jurgis Misiunas,
451 N. 7th St., Clinton, Ind.

Pajieškau Domininko Riauko (angliškai rašosi Ruka), kuris apleido Clinton, Ind. nesenai.

Jis yra apie 36 metų amžiaus, raudonų plaukų, lašuoto veido, 5 pėdų, 8 colių augščio, paeina iš Kauno gub., Telšių pav., Raguviškių kaimo. Kalba daug, girdamas save arba savo gimines Lietuvoj.

Kas pirmas man apie jį praneš, tas gaus $50.00.

Jurgis Misiunas,
451 N. 7th St., Clinton, Ind.

CASH UŽ BONDSUS

Valdžios Liberty Bondsai perkama už "cash," arba paskolinams Jums pinigų ant jųjų ant legaliu-išlygų, arba išperkama Jųs įmokėjimą ant bondsų, kontrakto.

CARL M. WHITE
56 W. WASHINGTON ST., ROOM 411

Ar čia busit, ar Lietuvon Grįžšit?

Lietuviams yra svarbu ir žingeidu žinoti, kiek Lietuvių žada po šios karės grįžti atgal Lietuvon. "Lietuvos" Dienraštis norėtų šitas žinias surinkti, kad šitą klausimą išrišti.

Todėl išpildykit šitą blanką ir pasiųsskite ją atgal. Jusų vardai ir jusų čia paduotos žinios bus užlaikomos vien tik Redakcijos žiniai ir nebus nei atskirai garsinamos, nei niekam išduodamos. Todėl galite rašyti atvirai ir su pilnu pasitikėjimu.

1. Vardas-Pravardė .....
2. Adresas .....
3. Pavienis, ar vedęs. Jeigu vedęs, tai kiek šeimynoj? .....
4. Amžius jusų .....
5. Ar grįžtut Lietuvon po karės, jeigu Lietuvą gautų laisvę? .....
6. Ar grįžšit Lietuvon po karės, jeigu Lietuva negautų pilnos laisvės? ....
7. Iš kokios vietos paeinate iš Lietuvos? .....
8. Kokion vieton grįžtute? .....
9. Kuom čia užsiimate? .....
10. Kuom Lietuvoj norėtut užsiimti? .....
11. Su kokiu kapitalu grįžtut Lietuvon, t. y. kiek, maž-daug, pinigų su savim parsivežtut .....

Pastaba. Šitas klausimas yra svarbus tuomi, kad galima butų maž-daug sužinoti, kiek kapitalo amerikiečiai parvežtų Lietuvon, o tas parodytų kiek jie Lietuvos gerbuvį padidintų. Šitas jusų atsakymas bus Redakcijos užlaikomas absoliutiškoj paslaptyj, kiek tas lytisi jusų ypatos. Jeigu kartais nenorėtum jo atsakyti, pralelskit jį nieko nepažymėję.

12. Kaip greit manytute grįžti Lietuvon? .....

Atsakę šiuos klausimus šitą kuponą ir sugrąžinkit "Lietuvos" Dienraščiui, adresuodami taip:

Statistikos Skyrius,
"Lietuva" Daily,
3253 S. Morgan St., Chicago, Ill.

PASIRUPINKITE, KAD IR JUSŲ DRAUGAI BEI PAŽĮSTAMI JĄ IŠPILDYTŲ.

The Lithuanian Daily
LIETUVA
Published daily, except Sundays, by the
Lithuanian Publishing Co., Inc.
3253 So Morgan St. CHICAGO, ILLINOIS.
Telephone: Boulvard 4250
Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Ill., under act of March 3rd, 1897.

EDITOR, B. K. BALUTIS.

SUBSCRIPTION PRICE:

In Chicago, by mail —	
One year	$6.00
Six months	3.50
Three months	1.85
In Chicago, by carrier—	
One copy	$ .02
Per week	.12
Per month	.55
In the United States, by mail—	
One year	$5.00
Six months	3.00
Three months	1.65
In Canada, one year	$7.00
In all other countres, per year	$8.00

METAI XXVI No. 1

"Lietuva" eina kasdien, išskiriant nedėldienius.
Leidėjai: Lietuvos Dienraščio Benrovė. Redaktorius: Adv. Bronius K. Balutis. Adresas visoms karespondencijoms:
Lithuanian Publishing Co.
3253 So. Morgan St., Chicago, Ill.
Telephonas Bulevard 4250

New York Times apie Lenkiją.

Vis didesnis skaitlius Amerikos laikraščių pradeda matyti lenkiškas aspiracijas jų tikroj šviesoj. New Yorko laikraštis Times, pavyzdžiui, puikiai nušviečia tai savo redakcijiniam straipsnyj (lapkričio 19 d.), su kuriuo pilnai sutiks kiekvienas, kas tik lenkus pažįsta ir kam rupi teisingas išrišimas kaip lenkiško, taip lietuviško ir kitų klausimų Vidurinėj Europoj. Štai jis:

Lenkija ir Jos Kaimynai.

"Ko-operacija ir bendras nusileidimas yra reikalingi užlaikymui laimėtos taikos lygiai taip, kaip tas buvo reikalinga laimėjimui karės; ir niekur labjaus šis reikalingumas nėra didesnis, kaip tarp naujai paliuosuotų Rytinės Europos tautų. O vienok jau matomi yra palinkimai, kurie gali padaryti klausinio išrišimą sunkiau pasiekiamu, ir labjaus nepastoviu, kuomet jis bus atsiektas.

"Demokratiškoji Vidur-Europos Unija, suorganizuota iš tų tautų atstovų šioj šalyj—paėmė iniciatyvą, idant pamėgintı pritraukti šitas visas tautas prie programo, kurį jie rems, idant išsisaugoti atgimstančios vokiškos ambicijos pavojaus. Vos mėnuo praėjo nuo šios įstaigos susiorganizavimo, kaip lenkai išstojo, ir jie neparodo noro grįžti atgal.

"Jų pasiaiškinimas turėjo kiek tiespanašystės ukrajiniečių kariumenė, matomai su tula vokiška ir austriška pagelba, kovojo su lenkais Galicijoj. Todėl, Mr. Padarewski pasitraukė iš Unijos, nes jis negalįs buti įstaigoj, kur ukrajiniečiai yra reprezentuojami. Bet ukrajiniečiai iš Demokratiškos Vidur-Europinės Unijos jau pasiulė lenkų delegatams prisidėti prie atsišaukimo prie savo tautų Europoje, idant jos susilaikytų nuo mušių ir paliktų Galicijos klausimą Taikos Konferencijai. Nuo to lenkai atsisakė.

"Ukrajiniečių judėjimas gal but buvo remiamas Austrijoj; gal but buvo vokiška kariumenė įmaišyta šitoj Galicijos aferoj. Bet Mr. Padarewskio atmintis yra trumpa; tik pereitą kovo mėnesį Lenkiškoji armija, sutverta organizacijos, kurią jis atstovauja, padarė sutartį susivienijimo su vokiečių pajiegomis Rusijoj. Talkininkai neuždarė durių Mr. Padarewski'ui ir Mr. Dmowski'ui, kuomet tas atsitiko; ir netrukus ta lenkų armija pamatė, kaip gal but ir ukrajiniečlal pamatys, kad buvo geriaus kovoti prieš vokiečius negu su vokiečiais. Tikrai, nei Galicijos, nei Lietuvių tautiškas judėjimas negali buti numestas šalin kaipo tyras vokiečių intrigos išmislas.

"Nuo lenkų privalome tikėtis noro ko-operuotis su kitomis tautomis. Teisybė, kaip Mr. Dmowski sako, kad atnaujinta Lenkija, stipri Lenkija, yra geriausia siena prieš vokišką penetraciją į Rusiją; bet Lenkija, kuri, leiskim sau, susideda iš 20 miljonų lenkų ir 15 milijonų žmonių kitų tautų, kurie neapkenčia lenkų ponavimo,—[tokia Lenkija] nebus stipri

"Ji bus dvigubas silpnumo šaltinis spaudžiamos nažumos jieškos užrubežiuose paramos prieš lenkus, o lenkai gal turės sekti nesenai atsitikusį nelaimingą vengrų pavyzdį ir jieškoti užrubežiuose pagelbos prieš augantį nepasiganėdinimą Rytinės Europos klausimas nebus išrištas sutvėrimu jokios naujos ir nepageidaujamos viršvaldystės; jis turės buti išrištas susitaikinimu, nusileidimu, bendru pripažinimu, kad visos rasės turi teises."

Šitas redakcijinis straipsnis yra bene pirmas, kurį mums teko matyti Amerikos spaudoje, straipsnis, metantis tikrą šviesą ant to gudriai lenkų išpusto obalsio, kad "Tik stipri Lenkija gali palaikyti Europos lygsvarą." Lenkų supratimu žodis "stipri" turi reikšti "didelė," t. y. Lenkija, apimanti bent dalis Lietuvos, Baltgudijos ir Ukrajinos. Šitokį "stiprios Lenkijos" supratimą protegavo iki pat paskutinių laikų nekurie labai įtekmingi Amerikos laikraščiai ir asmenys, pjonierium tarp kurių bene buvo Mr. F. H. Simonds iš New York Tribune. Ant nelaimės, kaip rodos, yra palinkę prie tokios nuomonės nekurie žymųs steitsmanai Europoje.

O kaip jis yra klaidingas ir kaip jis gali buti naštus liudnomis pasekmėmis, tai tą jau ne sykį pirmiaus nurodėme. Labai aiškiai tai nurodo ir viršminėtas Times'o straipsnis, kurio autorius turi pastebėtinai aiškų supratimą apie dalykų stovį Vidurinėj Europoj.

oo——oo

Lietuva ir Latvija.

Kad tarp dangelio lietuvių yra tikras noras susieiti kruvon su musų broliais latviais, —apie tai nėra jokios abejonės. Kad tie norai yra nuoširdus ir ne vien tik politiškų išrokavimų pagimdyti,—tas taipgi negalėtų buti užginčyta. Ir viskas kalba už tai, kad toks noras galėtų įvykti. Nes ar lietuviai ir latviai nėra buvę senovėje vienu kunu? Ar jų kalbos, budas ir papročiai ir pati net kalbėjimas nėra beveik ta pati? Ar kaimynis geografiškas judviejų padėjimas ir bendri interesai nekalba už tai, kad skirianti juos iki šiolei ežia turėtų buti suarta, panaikinta, idant *visa* lietuvių giminė vėl gyventų kruvoje, kaip ji gyveno kadaisi senovėje?

Taip, visa tai kalba už šių brolišků giminių susivienijimą. Ne tik protiški išrokavimai, bet ir instinktyviai sentimentai, apsireiškiantieji, kaip tarp lietuvių, taip ir tarp latvių, prie tokio susivienijimo traukia

O vienok tas yra labai jautrus klausimas, reikalaujantis, kaip iš lietuvių pusės, taip iš pusės latvių, didelio atsargumo ir išmintingo veikimo. Neatsargus, neapgalvoti žingsniai, kaip iš lietuvių, taip iš latvių pusės, vieton mus suartinti, gali atitolinti. Net daugiaus—iš draugų gali mus priešais padaryti.

Tam yra keletas priežasčių, kurios taciaus visos susideda prie vienos—męs dar neesame vieni su kitais susipažinę. Per ilgus metus męs taip buvome atsiskyrę, kad pamiršome vieni kitus beveik visai, ir iki šiolei tos pažinties dar neesame kaip reik atnaujinę. *Žinome,* kad męs esame giminės, broliai, bet kol-kas, *jaučiamės,* kad vieni kitiems esame veik visai svetimi. Tas gi, iš eilės, pagimdo vienų kitais *nepasitikėjimą.*

Toks nepasitikėjimas jau nesykį apsireiškė ir visai su negeistinomis pasekmėmis.

Pas mus, lietuvius, pradėta kalbėti apie Lietuviškai-Latvišką respubliką; ne tik kalbėt, bet ir griežtus reikalavimus statyti,—ir, ant nelaimės, pačių latvių, kiek tas palyti jų platesnę visuomenę, apie tai visai nepasiklausius.

Nedyvai, kad latvius tas galėjo nemaloniai užgauti. Jiems tas klausimas buvo visai naujas,—jokia jų partija neturi to savo programe (neturi jo pagalios ir jokia lietuvių partija). Latviai, budami skaitlium silpnesni už lietuvius, pradėjo žiurėti į tai su dideliu abejojimu, su nužiurėjimu, ar čia nėra kur "suo pakastas." Jiems išsyk pasirodė, kad lietuviai turi turėti kokius nors išrokavimus tokius plianus sugalvoję—išrokavimus, naudingus ne tiek latviams, kiek tiems patiems, lietuviams. "Aha!"—pasakė vieni jų—lietuviams reikalingi yra geri uostai—Liepojus ir Ryga,—štai kodėl jie nori Lietuviškai-Latviškos respublikos."—"Tokioj respublikoj lietuvių butų du ar tris sykius daugiaus už latvius ir jie pamažu mus mėgintų spausti ir lietuvinti"—sakė kiti. Ir išsyk gimė pasipriešinimas.

Ir juo iš lietuvių pusės Lietuviškai-Latviškos respublikos obalsis buvo garsiau keliamas, juo smarkesnis ir pasipriešinimas buvo aučiamas iš latvių pusės. Priėjo juk net prie to, kad latviai pasiuntė Washingtonan formalį protestą prieš lietuvių "pretensijas."

Lietuviai, nenoroms, vos nepakliuvo tokion pačion balon su latviais, kaip lenkai padėliuvo su lietuviais.

Ir visa tai pagimdė dar tebeesantis tarp lietuvių ir latvių *nepasitikėjimas* vieni kitais. Kol jis yra, butų bergždžias darbas kokius nors tiesioginius žingsnius prie tos Lietuviškai-Latviškos respublikos daryti, nes tas nei mums, nei latviams nei pačiai respublikai ant sveikatos neišeitų dabar.

Pirma reik prašalinti nepasitikėjimą, o tas galima padaryti vien tik per artimesnį susipažinimą. Vienok šis susipažinimo reikalas, abelnai paėmus, pas mus visai kol-kas yra apleistas,—kaip čia Amerikoj, taip ten Lietuvoj. Ir laikraščiuose, ir prakalbose, apvaikščiojimuose, susiėjimuose ir abelnai gyvenime permažai męs bendro turime iki šiolei. Turėtų buti kaip sykis atpenč.

Palinkimas prie suėjimo kruvon yra. Bet pirmiaus išlyginkime kelią. Susipažinkim arčiau, geriau! Susiartinimas pats savimi ateis.

Lietuviai Pietinėj Afrikoj.

Johannesburg, Pietinėj Afrikoj, Spalio 18 d.—Turbut, nėr tos šalelės, nėr to žemės kampelio, kur musų brolių lietuvių nebutų. Rasi jų visose penkiose pasaulio dalyse, visuose klimatuose ir šaltuose šiariuose, ir po abi pusi karštojo ekvatoriaus. Visur jie savo sunkiu darbu prisidėda prie žmonijos progreso, o dabar, laike karės, jie visur prisideda prie apgynimo pasaulio laisvės.

Yra tikrai pastebėtinas dalykas. Tokia sulyginamai neskaitlinga tauta, kaip lietuvių tauta, o žiurėkim, kur jos sunai kraujo nelieja? Nėr to fronto, kur lietuvių nebutų. Ant buvusio Rusų fronto jų šimtai tukstančių kariavo; Amerikos armijose kiti tukstančiai lietuvių stovi už demokratiją; ant Rumunijos fronto, ant Vakarų fronto lietuvių krauju žemė suvilginta. Kaip matome iš laikraščių lietuviai atidavė savo auką už laisvę Dardanelių ekspedicijoj ir ant Balkanų fronto ir Mesopotamijos bei Paleistinos armijose.

Bet tai dar ne viskas. Lietuvis griumėsi su vokiečiu ne tik savo mielo Nemuno pakrantėse, bet ir tolimuose Afrikos tyruose... Taip! Gal nėra tai žinomas dar faktas, bet musų broliai, gyvenantieji Transvaliuje, Pietinėj Afrikoj, liuosnoriai pastojo Pietų Afrikos britiškon armijon, idant iškrapštyti vokiečius iš jų kolionijų kaip Vakarinėj, taip ir Rytinėj Afrikoj. Pasekmės to jau yra žinomos. Šiądien vokiečių vėliava jau daugiaus neplevėsuoja. Dikčiai germanams klynan musų broisai įvarė—ir, kiek žinoma, musų broliai visi sveiki pargrįžo atgal iš tos ekspedicijos, su vokiečiais apsidirbę. Ir visa tai turint omenyje, kaip galima sakyti, kad Lietuva nėra užsitarnavusi sau laisvės, neprigulmybės?

Mirė veteranas-auksakasys.

Čia nesenai mirė garsus minerys Mikolas Adomavičius. Mirė nuo ligos, vadinamos Phthisis. Velionis buvo labai gerai žinomas, kaipo expertas aukso mainerys, per ilgus metus dirbusis vietinėse aukso kasyklose. Jis buvo geras žmogus ir vienas iš seniausių lietuvių ateivių; daugelį savo tautiečių išmokino auksakasystės. Velionis paėjo iš Kupiškio parapijos, Kauno gub.

Kitas gabus lietuvis, kuri mirtis taipgi pakirto, buvo Kazys Raibis, paėjusis iš Plungės, Kauno gub. Jis mirė gegužio 21 d.

Railis buvo vienas iš turtingesnių čianykščių lietuvių. Atvyko jis čia ir pradėjo dirbti, kaipo paprastas darbininkas. Bet buvo gabus ir sumanus. Todel pradėjo biznių verstis, užsidėdamas didelius "kalvės užvedimus." Gerai jam sekėsi, turėjo locnus namus. Mirė dar jaunu vyru budamas, palikdamas pačią ir vaiką.

Ir ten Ispaniška Influenza.

Pas mus šiaučia nauja liga, vadinama Ispaniška Influenza. Žmonės labai serga ir daug miršta. Dar vienas dalykas, vertas pastebėjimo: pirmiaus buvo galima čia jausti tankus žemės drebėjimai, bet dabar nuo poros mėnesių jau nutilo.

Kaip visur, taip ir čia brangus pragyvenimas laike karės pakilo. Darbininkai aukso kasyklose todel pareikalavo pakėlimo mokesties, o kad kompanijos nebuvo greitos prie pakėlimo, tai tulą laiką gręsė čia didelis streikas. Bet kompanijos, pasispardę kiek laiko, sutiko pagalios algas pakelti. Dabar aukso mainerių mokestis siekia iki devynių doliarių į dieną. Ir darbo išlygos yra kitokios: bosai jau negali taip bosauti, kaip bosaudavo ir turi žmoniškai apsieiti su darbininkais.

Šale miesto yra aukso kasykla "The Meyer." Du mėnesiu atgal čia jose pasitaikė didelė nelaimė. Besileidžiant žmonėms kasyklon, nutruko virvė ir skrynia su darbininkais krisdama šaftu žemyn užmušė ant vietos 22 mainierius (Lietuvių tarp jų nebuvo). Laidotuvės tų nelaimingų žmonių atsibuvo labai iškilmingai. Kasyklos iš tos priežasties užsidarė ant trijų valandų, o visos miesto krautuvės ir įstaigos taipgi tapo uždarytos ant trijų valandų. Didelės minios žmonių didelėj procesijoj su gėdulinga muzika lydėjo žuvusius.

Napoleonas Mažulis.

Perkrikštijo Laisvės Bondsus.

Philadelphia, Pa. Per "Labor Day" parengtas prakalbas Richmonde, Philadelphijoj, Liet. Muzikališkos Salės Bendrovės, paraginus kalbėtojui J. O. Širvydui, susitvėrė skyrius Lietuvos Neprigulmybės Fondo iš apie 30 narių. Aukų tą dieną tapo surinkta minėtam Fondui apie $28.00.

Dabar pasibaigus karei, ta pat Bendrovė Liet. Muzikališkos Salės, vėl parengė prakalbas Padėkavonės dienoj. Buvo kviestas kalbėt Inžinierius J. M. Vinikaitis iš New York, bet dėlei svarbių priežasčių pribut negalėjo, nes turėjęs dalyvauti konferencijoj, kaipo centralio komiteto narys, sutaisyme dekleracijos nuo Lietuvių, kuri turės but įduota Prezidentui Wilsonui ir įteiktą taikos Konferencijai, Lietuvos Neprigulmybės klausimo dėlei. Todėl vieton Vinikaičio, kalbėjo A. M. Martus. Nors diena į popietį buvo labai negražį, nes labai pradėjo lyti, vienok žmonių susirinko gan daug ir prakalbos pasisekė labai gražiai.

Šios prakalbos buvo rengiamos tikslu užbaigimo karės, kad ta žinele pasidalyt išvien bendrai, kad bendrai aptarus kas dabar mums, kaipo lietuviams reikalinga tolesnei daryti, ir taip-gi išdavimas raporto iš veikimo lietuvių tarpe 4-tos Liuosybės Paskolos.

Buvo išdalintos dovanos merginoms, kurios užrašinėjo 4-tos Liuosybės Paskolos Bondsus. Dovanas gavo sekančiai: Panelė Juliona Daubariutė $5.00, Panelė J. Uždaviniutė $4.00, Panelė M. Masickiutė $2.50, ir panelė M. Nedzinskiutė $1.50c. Taipgi kapitonka, panelė A. Žaldariutė, kuri tvarkė visas kitas užsirašinėtojas bondsų, gavo dovaną, suteiktą p. F. Puką, auksinę Amerikonišką vėliavukę. Sekretorė, panelė E. Masickiutė, gavo, kaipo dovaną už savo gerą darbo atlikimą, auksinį žieduką.

Ponui A. M. Martui paaiškinus apie lietuvos vargus ir nelaimes; taip-gi nurodžius kas dabar reikia daryti dėlei Lietuvos laisvės išgavimo; ir paprašius susirinkusių paaukauti Lietuvos Neprigulmybės Fondan, tapo suaukauta sekančiai:

Zigmas Januškevičius	50.00
Jonas Petrika	10.00
Simonas ir Ona Puskepaliai	10.00
Dr. E. G. Klimas	10.00
Pranas Klusas	5.00
J. Kaulinskas	5.00
A. Borisas	5.00
R. Makaravičius	2.00
V. Maerzka	2.00

Po $1.00 aukavo sekantieji: J. Dalangauskas, A. Kručas, K. Miliskis, A. Šėmis, L. Marcinkevičius, J. Paluckas, B. Purpas, K. Subačius, P. Pukas, J. Kačinskas, J. Zaleckas, P. Novardauskas, P. Novardauskas, P. Kalpokas, L. Toleikis, B. Tautkus, P. Maziliauskas, L. Vaivada, A. Vaivodienė, J. Zigmontaitis, M. Radzevičius, A. Andriuška, V. Slavickas, J. Driedis, G. Root, L. Jurevičius, M. Monkeliunas, A. Gračaitis, T. Žukauckas, A. Bolikevičius, M. Bauža, O. Ivanauskienė, M. Bura, S. Astrauskas, J. Švincickas, J. Pabalis, A. Ramunė, J. Pavilionis, V. Zubaitis, D. Bajorunas, K. Urnežis, E. Plura, A. Sinkevičius, J. Landraitis, J. Dura, J. Rutkauskas, L. Mačionis, J. Šlikas, P. Kazlauskas, F. Budris, J. Klusas, J. G., J. Telišis.

Surinktos aukos per Jona Petriki:

Po $2.00: Wm. Solder, A. Kubelčikas.

Po $1.00 aukavo sekantieji: A. Petrikis, A. Pabuluk, J Mažeika, A Gvazdikas, A. Valatka, M. Nagurnauskas, P. Kazlauskas, K. Kancis, I. Atkočius, J. Kalanski, A. Sakštis, K. Zokas, Poni Mary Kairienė, El. Ramulienė, A. Juška, P. Schuse, St. Variukonis, V. Mikelevičius ir V. Virkša.

Smulkių aukų..$23.57.

Davė Suv. Valst Laisvės Bondsais

Franas Luckus, 2640 W. Moreland St.	150.00
(Jau atidavė)	
Taigi viso aukų grynais pinigais susidėjo	$197.57
Pridėjus Frano Luckaus bondsus	150.00
Viso cash priimta	$347.57

Pasižadėjo duot Suv. Valst. Liuos. Bondsus:

Jonas Petrika	100.00
Jonas Klusas	50.00
Jonas Vaivoda	50.00
Antanas Andrius	50.00

Apart šių augščiau paminėtų ypatų, dar pasižadėjo duot Liuosybės Bondsus Neprigulmybės Fondui 9 ypatos po 50.00 ir vienas Juozapas Orentauckas, 2640 W. Moreland St. už $250.00.

Viso prisižadėjo aukaut Lietuvos Neprigulmybės Fondan savo Bondsus už $950.00

Tad iš viso pasidarys— $1297.57

Richmonde, Philadelphijoj, nors dar nesenei susitvers Lietuvos Neprigulmybės Fondo skyrius, o jau skaito narių netol šimto ir jau sumokėjo gan didoką sumą pinigų už Lietuvos liuosybę.

Vietinis Liet. Neprigulmybės Fondo skyrius yra užsibriežias umu laiku suorganizuoti skyrius L. N. F. Centre Phila. Pietinei dalyj, Camden, N. J. ir Chester, Pa. Kas pasitikimą, jog pasiseks kuogeriausiai, taip-gi manoma parengti visą eilia prakalbų tame klausime.

J. G...

P. S. Mes tokį aukavimą Suv. Val. Laisvės Paskolos bondsai vadinome: "Perkrištijimu Laisvės Bondsų." Aukavusius gi tuos bondsus: "Krikšto Tėvais." Vienų jau visos ceremonijos atlikta ir bondsai tapo tikrais lietuviais. Kitus dar tik į metrikų knygas įrašėme. O su trečiais ir to nespėjome padaryti. Bet neliuskite brolyčiai, bus viskas atlikta ir tapsite Lietuvos karžygių eilėse, tik duokit mums progą įsismaginti.

Kitų laikraščių meldžiame perspausdinti šią dieną, idant kiekvienas aukavęs galėtų pamatyti, kad jo pinigai yra pavesti tam tikslui, kuriam jis juos yra aukavęs.

J. G.

TAIKA IR SUTIKIMAS.

Vienas svarbiausiųjų Suv. Valstijų Darbo Departamento funkcijų yra laikyti ranką ant nuolat plakančiojo pulso dirbtuvėse, mainose ir kitose darbavietėse. Tai buvo departamento užduotis, organizuojant Industrijos skyrių prie Informacijos ir Apšvietos komiteto.

Laike karės, valdžios komitetai, veikdami po industrijales šalies įstaigas, vadovaujant Industrijoj Skyriui, suteikė pastebėtinai didelę valdžiai paramą. Tas jų darbas buvo taip patenkinantis, jog Darbo Departamentas nusprendė juos laikyti ir laike rekonstrukcijos perijodo, kad išlaikyti darbą pastoviu, padedant oficialiuose susinešimuose tarp valdžios, darbdavių ir darbininkų. Tie komitetai, budami atstovais, renkamais iš darbininkų ir vieno darbdavių atstovo iš kiekvienos dirbtuvės, sudaro branduolį išdirbimui pastovių, ramių santikių tarp pačių darbininkų ir tarp darbdavių ir darbininkų. Ištikrųjų, jie suteiks kiekvienam industrijos elementui geresnį supratimą visų industrijos reikalavimų, kad išlaikyti darbą ant augštesnės padėdės, išdirbant daugiau ir geresnius išdirbinius. Jei pasiseks įvykdyti Darbo Departamento sumanymus, ir, apie ką nėra abejonės, Amerikos industrija užims, kuone, pirmą vietą pasaulio pirklyboje.

Beabejonės svietas daug dažinojo apie Amerikos pramoniją laike šios didžiosios karės. Pati tauta su nusistebėjimu matė išsivystimą ir turtingumą šalies. Laike pastarųjų keturių metų, paaiškėjo, jog didžiausis tautos turtas yra jos veikli pramonija ir nuolat užimti darbu darbininkai.

Praeities pramonijos istorija parodo, jog tinginiaujanti pramonija yra tautos sunkenybė. Karė neužginčijimai parodė, kokią naudą atneša nuolat dirbantieji darbininkai.

Linkėjimai.

Siunčiu širdingą pasveikinimą dienraščiui "Lietuva" už sumanymą ir susiorganizavimą ant taip stiprių pamatų. Dabar nėra nė baimės, nei abejonės apie dienraščio pasisekimą. Viduriniėje srovėje, tarp tautiečių "Lietuva" bus kaip kokis šviesus žibintuvas, kurio šviesą ir teisingumą turės kiekvienas klaidžiojantis lietuvis pamatyti. "Lietuva" bus centru, širdim musų žmonių, kurie lig šiam laikui mėtėsi tai į dešinę, tai į kairę pusę.

Lai "Lietuva" bus spinduliu, gaivinančiu ir traukiančiu prie vienybės. Lai ji suvienys visus į vieną stiprų Lietuvystės kuną.

Juozas Šiugžda
New Canaan, Conn.

PASISKAITYKITE!

Tėvynei.

Toli nuo tavęs aš, tėvyne,
Mus skiria platieji laukai,
Skausmai mano spaudžia krutinę —
Tave bemačiau taip senai!
Bet man naktimis vis vaidinas
Milžinkapiai, kryžiai seni,
Nuskurdęs lietuvis—kaimynas,
Miškai paslaptumo pilni.
Tas kaimas prie vieškelio balto,
Kur aš gyvenau laimingai;
Upelis ten vandenio šalto —
Tai mano svajonė, sapnai.
Toli nuo tavęs aš, Lietuva,
Bet myli tave dar širdis,
Ji myli kapus tuos kur puva
Prabočiai užmėrkę akis.
Aš atmenu rytus malonius,
Kad dega už miško aušra,
Ir ukanos pridengia klonius,
Ir žiba gėlėse rasa...
Nei laikas, nei mano likimas,
Lietuva, mumis neatskirs,
Krutinėj vis bus atminimas,
Ir tik su manim jis numirs!

Juozas Mikuckis.

oo——oo

E. DE AMICI — Vertė M. GRIGONIS

ŠIRDIS

MAŽIEMS IR DIDELIEMS

(Tąsa)

Užduošinė Diena.

Šidiena pašvęsta atminčiai mirusiųjų. Ar žinai tu, Enriko, kuriuos numirėlius tu turi šiądieną ypač atsiminti? Atsimink tuos, kurie už jus, už vaikus numirė. Kiek jų nu irė ir nuolat miršta! Ar tu kada nors pamąstei apie tai, kiek tėvų prarado savo sveikatą, kiek motinų be laiko kapuosna nukeliavo iš priežasties susivaržymų dėlei savo vaikų? Ar žinai tu, kiek tėvų iš nusiminimo nusižudė, matydami savo vaikus varge, ir kiek motinų puola į vandenį, arba iš gailesčio miršta, nustojusios kudikio? Pamąstyk, Enriko, tą dieną apie visus tokius numirėlius. Pamąstyk taipgi apie mokytojas, kurios be laiko nukeliavo kapuosna iš priežasties sunkaus darbo mokykloje dėl jusų, vaikai; pamąstyk apie daktarus numirusius užsikrečiamomis ligomis, su kuriomis jie drąsiai kovojo, kad tik išgelbėjus vakus.

"Pamastyk apie visus tuos, kurie, skęstant laivui, ištikus gaisrui, užėjus badui, pavojingiausioj valandoj atidavė vaikams paskutinį duonos kąsnelį, paskutinę išsigelbėjimo lentą, paskutinę virvę iš ugnies nusileisti, ir jautėsi jie laimingi esą darydami tą auką, ačių kuriai išgelbėjo gyvastį mažos, nekaltos esybės. Tokiems vėlionims, Enriko nėra skaičiaus. Kiekvienuose kapuose guli šimtai tokių numirėlių, kurie, jei iš karsto atskeltų, suriktų vaiko vardą, kuriam jie paaukavo jaunystės linksmybes, senatvės ramybę, kuriems visą savo gyvenimą pavedė: jaunos moterįs, vyrai, kaip ąžuolai, seniai ir jaunikaičiai, nežinomi kankiniai dėlei vaikų meilės—jų taip daug, kad ant žemės neauga tiek gėlių, kiek jų reikėtų jų kapams papuošti. Kiek meilės aplink jus, vaikai! Pamąstyk šiandieną su padėka širdyje apie šiuos numirėlius ir tu labiaus pamylėsi tuos, kurie tave myli ir dėl tavęs darbuojasi, mano suneli, ir jauskis esąs laimingas, kad tą uždušinę dieną tau dar neprisieina gailėti nė vieno tavo artimo.

Tavo mama."

Mano Draugas Garrone.

Šventės tęsėsi tik dvi dieni, o man pasirodė, kad aš jau senai nemačiau mano draugo Garrone. Kuo daugiau jį pažįsti, tuo labiaus prie jo prisiriši. O ir visi jį myli, išskyrus storžievius ir savimeilis, nes savo meilės Garrone nemėgsta. Jei tik didesnis berniukas nori mušti mažesnį, šisai jau ir rėkia: Garrone! ir didesniojo ranka nusileidžia. Garrone tėvas gelžkelio mašinistas; berniukas vėlei pradėjo mokyties, nes dvejus metus sirgo. Jis visų didžiausias ir visų tvirčiausias klasėje, viena ranka pakelia suolus ir nuolat valgo. Jis labai geras: ko, sveikas, jo nepaprašysi: ar pieštuko, ar rezinos, ar popierio, ar peilio,—jis mielu noru duoda ir skolina.

Jis niekados nesijuokia ir nesikalba klasėje ir sėdi ant perdaug jam siauro suolo nejudėdamas, susikuprojęs ir augštai pečius pakėlęs. Ktai aš į jį žiuriu, jis man šypsosi akimis, lyg norėdamas pasakyti: "Juk mudu draugu, Enriko!"

Tiktai jis labai juokingai apsirėdęs: švarkas kelinės—viskas jam siaura, trumpa; kepurė nesilaiko ant jo nukirptos galvos, bateliai dideli ir geltoni, o kaklaraištis visados virvutę surištas.

Mielas Garrone, užtenka tik kartą į jo veidą gerai įsižiurėti ir sveikas jį pamylėsi. Klasėje visi mažesnieji nori arčiaus jo sėdėti. Jis gerai nusivokia aritmetikoje. Jis ant galvos nešioja savo knygas, surištas raudonu dirželiu. Jis turi perlamutriniu kotelliu peiliuką, kurį jis pernai rado Marso lauke ir kartą jau buvo įsipjovęs pirštą net iki kaulo. Bet klasėje niekas tai nepastebėjo, ir nanie jis nieko nesakė, nenorėdamas tėvų gązdinti. Su juo gali, kiek tiktai nori, juokauti, jis niekados neužpyks, bet apsaugok Dieve, nesakyk jam kaijis kalba: "tai netiesa".

Tada jo akįs, lyg žiburėliai, dega, ir jis pradeda kumščiais daužyti suolą taip, kad rodosi, jog suolas tuojaus į skeveldras subyrės. Šeštadienį jis davė soldi vienam pirmaklasiui, kuris bliovė židuryje gatvėr kad iš jo soldi atėmę, ir jisai negali sąsiuvinio nusipirkti. Šiuo laiku jis jau trečią dieną triusia ant aštuonių puslapių laiško, kurio kertėse paveikslėlių piešia. Jis tą dovaną rengia vardadieniui savo motinai, kuri dažnai ateina jo iš mokyklos pasitiktų. Jinai tokia pat augšta ir druta, kaip ir jis, ir taip pat simpatiška. Mokytojas dažnai į jį pažiuri, o eidamas pro šalį, visados suduoda jam, lyg ramiam jaunikaičiui, į nugarą. Aš jį labai myliu taip maloniai aš spaudžiu savo ranka jo ranką, kuri tokia didelė, kaip užaugusio žmogaus. Aš įsitikrinęs, kad jisai, jei tik prisieitų draugą gelbėti, ir savo gyvybę aukautų, —kad jis gindamas leistųsi užmušti—tas taip aiškiai iš jo akių matyties, ir nors jis murma savo žemu balsu, bet tame murmėjime girdėtis širdingos, geros gaidos.

Didėsės Bažnyčios.

Didžiausia krikščioniška pamaldos vieta yra šv. Petro bažnyčia Romoje, turinti vietos parapijai 54.000 žmonių. Trįs po jos, pagal didumą, eina katedra Milane, talpinanti 37,000; Šv. Povilo Romoje, kurioje patelpa 32.000 ir Šv. Povilo Londone su vieta 26.000 žmonių. Vieta užimta šv. Petro bažnyčios troběsio yra 24.000 ketvirtainių pėdų, arba apie 5½ akrų. Josios veranda, savo plačiausiais rubežiais gali priglausti 624.000 žmonių.

Žinynas.

Pasitikėjimas.

Informacijos ir Apšvietos Biuro, prie Suv. Valstijų Darbo Departamento Industrijalų Įstaigų, skyrius pasitikėjimą laiko vienu svarbiausių elementų industrijoj, pereinant nuo karės į ramybės laikus.

Amerikos kareivių pergalė Europos karės laukuose svarbiausiai ir pasisekė dėl pasitikėjimo žmonių valdžia. Visi suprato, jog jų sunai ir giminaičiai, fiziškai ir morališkai, buvo apsaugoti visu tuo, ką gali žmogus išrasti. Jie žinojo, kad nuo to laiko, kada jų vaikai paliko savo namus, kad nešti karės naštą už laisvę, tie jų mylimieji bus prižiurimi ir vedami meiliosios rankos, taip kaip geriausiai galima.

Tos motynos, tėvai ir giminės, jei butų patįs norėję ištirti, butų suradę, jog geriausios mintįs, geriausis patarnavimas, augščiausis gabumas moksle ir medicinoj buvo pakviesti talkon, kad apsaugoti jų vaikus nuo fiziškos ir doriškos blėdies. Iš to žinojimo ir supratimo gimė pasitikėjimas, kuris palaikė ištvermę, narsumą, ir pastebėtiną drąsą vyrų apkasuose, kas išgelbėjo svieto civilizaciją.

Valdžia taip pat lygiai rupinos ir dėl darbininkų gero. Bešališkumas, su kuriuo industrijali reikalai buvo sutvarkyti ir greitas svarstymas industrijos klausimų, parodė, kaip valdžia giliai ima atydon ekonomiškąjį darbininkų padėjimą. Darbininkai išreiškė pasitikėjimą valdžia, naudodamės jos tarpininkavimais, ir klausydami jų patarimų. To viso pasekmė buvo, sulyginamai, tik labai maži kivirčai industrijaliame judėjime.

Taigi draugijos pasitikėjimas valdžiai pasirodė labai naudingas karės laike. Jis padėjo jai atlikti svarbiausius darbus—taupumą; paskatino išdirbti karės reikmenis; pakėlė patrijotišką atsidavimą karės programui; pradėjo surinkti didžiausias karės istorijoj paskolas, ir suvedė žmones į artimesnius ryšius, kurie užjautė ir suprasto valdžios siekius ir troškimus. Turint tokį atlyginimą už pasitikėjimą laike karės, nėra jokios matomos priežasties dėl kurios pasitikėjimas nebutų dar naudingesnis ramybės laikais.

Tautos apsiginimui reikia, kad žmonės butų susivienię į vieną tvirtą, pasiryžusį kuną. Ramybės problemos reikalauja tokio pat susivienijimo dvasioje ir tokio pat nuoširdaus pasirįžimo, kad tinkamai tas problemas išrišus. Karė padėjo dvasios sąjungos pamatus.

Ramybė užbaigs statyti pradėtąjį darbą.

Žmonių reikalai tebėra reikalais tautos.

Pasitikėjimas tauta padės neperskiriamai surišti tuos visus reikalus.

Atydai tu kurie dar neturi "Lietuvos" Dienraščio šėrų:

Reikalingas "Lietuvos" Dienraščio šėrų skaitlius jau išparduotas, visi pinigai sumokėti, Dienraštis "Lietuva" jau leidžiamas.

Bet dar randasi geras skaitlius lietuvių kurie tikrai norėjo prisidėti prie šio prakilnaus darbo, bet del šiokių ar tokių priežasčių nesuspėjo šėrų nusipirkti.

Siuomi pranešame visiems tokiems tėvynainiams, kad dar turime pardavimui apribuotą šėrų skaitlių iš šios Bendrovės "Treasury Stock". Todel, gerbiamieji tautiečiai, pasiskubinkite: išpildyte šį kupona ir su reikalinga suma pinigų prisiųskite mums SIANDIEN, nes rytoj gali buti pervėlu. Sėro kaina $10.

Lithuanian Publishing Co.,
3253 So. Morgan St., Chicago, Ill.

Gebiamieji:--

Su šiuomi prisiųnčiu $..... kaipo pilną užmokestį už ..... šėrus "Lietuvos" Dieuraščio Bendrovės -- Lithuanian Publishing Co.

Malonėkite prisiųsti man šėrus.

Su pagarba,

ADRESAS: _____

Lithuanian Publishing Co

3253 So. Morgan St.

CHICAGO, ILL.

O num. 13-tas visgi išejo nelaimingas.—

Piešė JONAS STANKUS

VIETINĖS ŽINIOS

LIUTKAUSKO PRAKALBOS CHICAGOJE.

Jau buvo pranešta, kad Chicagon atvyksta vienas iš gabiausių kalbėtojų Rytinese Amerikos Valstijose, p. Jonas Liutkauskas iš New Yorko. Rytinės Valsitijos sumušė mus aukų rinkime Lietuvos laisvei — iki šiol. Gal jų kalbėtojai smarkensi? Well, ateikit, ir patįs persitikrinkit!

Prakalbos įvyks sekančiai:

West Side: Gruodžio 11 d. Meldažio svet., 2244 W. 23rd Pl.
Bridgeport: Gruodžio 12 d. Mildos svet. 3138 So. Halsted St.
Town of Lake: Gruodžio 13 d. Elias svet., kampas Wood ir 46-tos gatv.
So. Englewood: Gruodžio 14 d. Butkevičiaus svet., 8132 Vincennes Ave.

Pradžia visur lygiai 8 val. vakarė. Įžanga visiems dykai.

* *

Vietiniai komitetai, kurie šias prakalbas rengia, laikys susirinkimą šiądien, utarninko vakare, apie 8:30, "Lietuvos" ofise, drauge su kalbėtojais, kad sutaisius gera programą.

"K. Egl. kom.

Iš BRIDGEPORTO.

Iš Prusų Lietuvių judėjimo.

Pereitą nedėlios vakarą Mlidos svetainėje atsibuvo gana skaitlingas Prusų Lietuvių ir Protestonų Lietuvių susirinkimas. Mildos mažoji svetainė buvo kaip primušta.

Jonui Ilgaudui atidarius susirinkimą, p-lė Mariona Rakauskaitė puikiai sudainavo šios šalies hymną "Star Spangled Banner" ir Lietuvos hymną "Lietuva Tevynė Musų," pritaikant publikai.

Ponas J. Ilgaudas, vedėjas vakaro, supažindindamas kalbėtojus su susirinkusiais, ragino prusiečius lietuvius jungtis į kruvą, kad galėtų pagelbėti savo Tėvynei. Ragino gausiai dėti aukas Lietuvos laisvei, kad išgauti Lietuvai nepriguimybę, kad sušelpti alkanus ir nuskriausžtus savo brolius lietuvius Mažoje arba Prusų Lietuvoje.

Paskui kalbėjo liuteronai lietuviai: A. Paliukaitis savo kalboje kvietė lietuvius liuteronus į vienybę. Ponas K. Gavėne išreiškė savo norą, kad busianti Lietuvos valdžia tikybinius reikalus nemaišytų su politika. "Kad tikyba nebutų suvystyta taip vadinamais valdžios vystiklais." Skatino savo vienminčius prisidėti prie išgavimo Lietuvai laisvės.

Advokatas F. P. Bradchulis supažindino susirinkusius su praeitu ir dabartiniu Lietuvos padėjimu.

Kalbėtojas sake:, "Kad lietuviai priaugo prie neprigulmybės, tą parodo, kad ir štai koks atsitikimas: laike revoilucijos 1905 metais iš 65tautų, prislėgtų po maskoliaus ereliu tik vieni lietuviai išdriso, sueję į Seimą Vilniuje, pareikalauti savo kraštui laisvės.

Toliaus kalbėtojas skatino dėti aukas, "kad doliariais, kaip iš kanuolių šauditume."

Kalbėtojas pažymėjo, "kad laisvės išgavime tarp lietuvių neprivalo buti jokių skirtumų — nei partijose, nei tikyboje. "Lietuvą išliuosavus, — sako kalbėtojas—nei katalikai, nei protestonai, bet tik visi lietuviai, kruvon susidėję."

Ponas M. Naujokas, kitas lietuvis liuteronas, energiškai ir širdingai kalbėjo. Kalbėtojas apgailėstavo, kad lietuviai liuteronai taip ilgai mėgojo, nesidarbavo savo Tėvynės naudai. "Męs prusiečiai ilgai žiurėjome į Berliną — sakė jis į tą prakeiktą kaizerį laukdami nuo jo malonės, męs gėdinomės savo kalbos, nes gudrus vokiečiai aptemdė Prusų lietuviams akis. Bet akys musų broliams pagalios prašvito ir męs vėl iename kruvon su visais Lietuviais.

Įspudingą ir naudingą prakalbą pasakė Chicagos lietuvių-liuteronų kun. J. J. D. Razokas.

Kadangi pirmutiniai kalbėtojai, lietuviai prusiečiai perdaug užsipuolė ant prusiečių už mėgojimą ir neprisidėjimą prie Lietuvos darbo, tai kun. Razokas gerai apgynė prusiečius, nurodydamas jų nuopelnus lietuvystės palaikyme.

Jis priminė kad pirmasis lietuvių rašytojas ir pirmais lietuvių raštų leidėjais buvo Prusų Lietuviai. Tame darbe atsižymėjo labai daug čarbingu ir augšto mokslo vyrų pavyzdžiui: kun. Merčius, Mežvydis, Jonas Predkunas, poetas Kristijonas Duonelaitis ir daugelis kitų.

Kun. Razokas papasakojo, kaip vokiečiai po prievarta vokietino lietuvių vaikus; kaip Lietuviai siuntė į kaizerį taip vadinamus "peticijonus," kad leistų jiems jų kalbą vartoti ir kaip tie prašymai nieko negelbėdavo. Vokiečiai ir toliaus liepė lietuviams mokytis "Der, die,das."

Kun. Razokas savo kalba užbaigė obalsiu: "Męs nenorime nė protestoniškos Lietuvos, nei Romo-katalikiškos, nei bedieviškos Lietuvos! Bet męs norime **Laivos Lietuvos!**" — tuomi parodydamas, kad visiems žmonėms, visom tikyboms Lietuvoje butų laisvė.

Skatino dėti aukas ir siųsti prašymus į prezidentą, kad prijungtų Prusų Lietuvą prie Didžiosios Lietuvos.

Į pabaigą kalbėjo "Lietuvos" dienraščio redaktorius, advokatas B. K. Balutis. Nors Kalbėtojas sakė, kad jam tik "pagramdukas" tekęs po visų kalbėtojų, bet tas "pagramdukas" išėjo labai "tarpus."

Kalbėtojas karšta kalba sujudino visus klausytojus.

Keletas jo išsireiškimų:

"Arė ir akėjo lietuviais ir rusai, ir vokiečiai ir lenkai ir visiems jiems lietuviai davė spėkų, kuriomis tos tautos ir siądien didžiojasi. Juk sakoma, ir nebe pamato, kad didis vokiečių ir pasaulio filozofas, Kantas, buvo lietuvis. Lenkams lietuviai davė visą burį pirmos kliasos žvaigždžių literaturoj, muzikoj, dailėj. Rusams, davė jie tokį sakysim poetą, kaip Baltrušaitis, kuris ačiu Dievams dabar jau rašo ir lietuviams.

Vai krauna kraitį savo vaikams — sakė kalbėtojas — ir nesako, kad tas eina ant niekų vien tik todėl, kad jie patįs tuomi nesinaudos. Naudosis jų vaikai. Taip ir męs, duodami aukas Lietuvos laisvei, nesakysim: "kas man iš to: aš nesinaudosiu." Musų vaikai naudosis. Kovodami už Lietuvos laisvę, męs kraujam laisvės kraitį busiančioms lietuvos genkartėms.

Priligino lietuvos tautos praeitį prie seno džiustančio didelio aržuolo, kuris dabar pradėjo leisti buinias atžalas, — jauną aržuoluką.

"Visi, kurie aukauja Lietuvos labui, atlieka to daržininko darbą, kuris laisto ir prižiuri tą jauną oržaluką." idant jis vėl išaugtų į tvirtą medį.

Paskui perskaityta susirinkusiems Prusų Lietuvių Komiteto surengtas prašymas, išreiškiantis norą Prusų Lietuvių ir lietuvių liuteronų buti sujungtais su Didžiaja Lietuvą. Prašymas buvo lietuviškai susirinkime perskaitytas ir vienbalsiai priimtas.

Ponas Stasys Kuodis priminė susirinkusiems, kad senovėje lietuviai prusiečiai narsiai gynė savo tiesas. Pats vokiečių istorikas Kotzebue rašo,kad tik Karaliaučiaus apygardoje 200,000 lietuvių dešinės rankos buvo nukirstos už tai, kad nepanorėjo mokytis vokiškai.

Žadino kalbėtojas neatsižvelgti į tikėjimą, jeigu jis mus skiria: reikia kovoti visiems išvieno del Lietuvos laisvės. Ta tauta, kuri nesidarbuoja ir nekovoja dėl Tėvynės laisvės, nėra verta laisvės."

Paskutis kalbėtojas Dr. K. Drangelis, pasidžiaugdamas tuomi, kad ir Prusų Lietuviai stojo darban Lietuvos laisvei.

Aukų surinka $230.55. Pasižadėjimų yra sumokėti $150.00.

Vakaro programą labai gražiai padabino: p-lės Mariona Rakauskaitė ir Salomėa Staniuliutė. Ponas J. Uktveris pajuokino gerai publiką su savo monoliogu "Juozukas Mergų bijąs." Artistai atliko savo užduotis veltui, už ką jiems turėtų buti širdingas ačiu.

Reporteris.

NUO 18-TOS IR UNION GATVIŲ.

Simano Daukanto Jaunuomenės Teatrališkas Kliubas gruodžio 7 d., laikė Dievo Apveizdos parapijos svetanėje savo priešmetinį susirinkimą.

Užbaigus savus reikalus, raštininkas perskaitė laišką, prisiųstą į Kliubą nuo Tautos Fondo. Laiške buvo prašoma aukų išgavimui Lietuvos laisvės. Perskaičius laišką, visi nariai vienbalsiai sutiko aukauti. Vienas narys davė sumanymą aukauti $50.00, bet kiti nariai nebuvo tokia maža auka užganėdinti ir reikalauja, kad kliubas aukautų nors $100.00. Tada buvo duotas įnešimas ir paremtas kelių narių, kad aukauti šimtinę. Balsavo visi kliubiečiai iki vienam už šimtinę Lietuvos laisvės išgavimui.

Nors musų auka mažytė, bet gana jautri, sulyginus su kitomis draugijomis. Šis kliubas neturi pingų, nes pernai subankrutijus vietiniam bankui panešė gana didelę pinigišką smugį. Užtaigi garbė kliubiečiams už karštą meilę ir prisirišimą prie Tėvynės. Lai šita auka pagelbės iškovoti Lietuvai laivę, o paskui lai tie laisvės spinduliai švies mums visiems per amžius.

Užbaigus susirinkimą, besikalbant apie kliubo valdybos algas, viršminėto kliubo pirmininkas p. A. Brožis geras tėvynainis, štai ką sako: — Vyrai sarmata mums draugijos viršininkams imti algas nuo draugijos į savo kišenių. Lietuvos kišenius yra tuštesnis už musų, todel, ar ne butų gražu aukauti šių metų algas Lietuvos laisvei. Tai yra pavyzdingas sumanymas ir laikykimės jo, kadangi algos kliubo viršininkams bus mokamos metiniame susirinkime. Tikiu, kad ponas A. Bruožis duotą žodį, kaipo garbingas tėvynainis, išpildis.

Paskirtą auką $100.00 nutarė siųsti pildomajam komitetui abiejų Tarybų į Washington, D. C.

Dobiliškis.

ŠIMKAUS-RAKAUSKAITĖS KONCERTAS.

Gruodžio 11tą dieną Mark White Square Parke, prie 30-tos ir Halsted gat.,bus Koncertas solistės Marionos Rakauskaitės ir kompozitoriaus Stasio Šimkaus, "Kalėdų Eglaitės" naudai. Tikimasi didelio pelno tokiam prakilniam tikslui.

Inžangos tikietus galima gauti šiose vietose:

Aat Bridgeporto:

"Lietuvos" Dienraščio Redakcijoje.

M. J. Damijonaitis, 901 W. 33rd St.

P. K. Bruchas, 3323 South Halsted St.

Mrs. Satkauskas, 3427 South Halsted St.

Savaitraščio Skaitytojau

Kreipiamės prie Tamstos, senas "LIETUVOS" skaitytojau, kuris radai joje artimą draugą ir patikėtiną patareją. Pranešame Tamstai, kad perkeičiant 26 metus tarnavusią lietuvių visuomenei savaitinę "Lietuvą" į dienraštį, taipgi persikeitė ir apmokėjimas už prenumeratą, ir tik tokiu budu jis tapo atsilikusiu. Todėl kviečiame Tamstą, senas "Lietuvos" skaitytojau, apsimoket už ištikimai tarnaujantį visuomenei, už sargiai dabojantį Tamstos, skaitytojau, reikalus dienraštį "Lietuvą", nes krasa draudžia neapmoketą laikraštį siuntinet. Nenoretumeme Tamstai padaryt nesmagumą, sulaikant dienraščio "Lietuvos" siuntinejimą. Drįstame laukt nuo Tamstos greito atsiliepimo, nes, suprantame, Tamsta spejai apvertint savo istikimą artimą dienraštį "Lietuva". Užkviečiame "Lietuvos" skaitytojus, Lithuanian Publishing Bendrovės dalininkus, artimus ir pažistamus tuojaus užsiprenumeruoti Dienraštį "LIETUVĄ."

Laiškus ir pinigus siųskite sekančiu antrašu:

"LIETUVA"

3253 S. Morgan St., CHICAGO, ILL.

Dienraščio "LIETUVA"
KAINOS

CHICAGOJE	Metams	$6.00
„	Pusei mętų	3.50
In Kitus Suv. Valstijų Miestus		
Metams	- -	$5.00
Pusei Metų	- -	3.00
In Kanadą	Metams	7.00
In Kitas Šalis	Metams	8.00

VISKĄ RASYKITE AIŠKIAI.

Šitą kuponą išpildyk, nukirpk ir drauge su Money Orderiu, čekiu, arba pinigais prisiųsk mums.

"LIETUVA" 3253 So. Morgan St., Chciago, Ill.

GERBIAMIEJI:—

Siunčiu Tamistoms $ . . .. ir prašau siuntinėti dienraštį "Lietuvą" per ..... (ant kiek laiko) met.

Mano adresas:

Vardas ..... Pravardė .....

Stubos numeris (arbabox) ..... Gatvė .....

Miestas ..... Valstija .....